

Νήματα διαπερνούν το στημόνι

ΕΝΟΤΗΤΑ: ΜΟΔΑ, ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΑΠΙΣΣΕΡΙ

ΜΕΡΟΣ 1^ο: Υφάσματα

Partners

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
HAROKOPIO UNIVERSITY

Τι είναι τα υφάσματα; Ορολογία

ΤΟ ΥΦΑΣΜΑ

Είναι ένα εύκαμπτο υλικό, το οποίο παράγεται από ένα σύνολο νημάτων, φυσικής ή συνθετικής προέλευσης, που διαπλέκονται μεταξύ τους. Δημιουργείται με τη συστροφή / το γνέσιμο ακατέργαστων ινών, που καταλήγουν σε μεγάλου μήκους στριφτά νήματα, μέσα από χειροκίνητες ή μηχανικές διαδικασίες.

Τι είναι τα υφάσματα; Ορολογία

- Στην ξενόγλωσση εξειδικευμένη βιβλιογραφία και στο εμπόριο προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας χρησιμοποιούνται διάφοροι όροι (*cloth, fabric, material*), που αναφέρονται όμως στο ίδιο πράγμα: το ΥΦΑΣΜΑ.
- Στην πράξη, υπάρχουν λεπτές διαφορές μεταξύ των όρων. Για παράδειγμα, ύφασμα μπορεί να είναι ο,τιδήποτε δημιουργείται από πλεγμένα νήματα, συμπεριλαμβάνοντας τα χαλιά και τα γεωυφάσματα*, αλλά όχι απαραίτητα ό,τι χρησιμοποιείται σε έργα υφαντουργίας, όπως τα ρούχα ή οι ταπισερί.

Σάκος άμμου από γεωύφασμα

*Τα γεωυφάσματα είναι διαπερατά υφάσματα, τα οποία, όταν χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με χώμα, έχουν την ικανότητα να διαχωρίζουν, να φιλτράρουν, να ενισχύουν την προστασία ή να αποστραγγίζουν. Συνήθως κατασκευάζονται από πολυπροπυλένιο ή πολυεστέρα και διατίθενται σε τρία σχήματα: κυματιστά, διάτρητα με βελόνα ή θερμοκολλημένα.

Τι είναι τα υφάσματα; Ορολογία

Αυτά που ονομάζουμε σήμερα **ΥΦΑΣΜΑΤΑ** ανήκουν στην ευρεία κατηγορία των «**εύκαμπτων στερεών**», όπως τα αποκαλεί ο Leroi-Gourhan.

Πρόκειται δηλαδή για υλικά, που επιλέγονται και χρησιμοποιούνται λόγω της ευκαμψίας τους, από ίνες διατεταγμένες είτε κατά μήκος, που τις έχουν γνέσει ή υφάνει, για να δένουν ή να στερεώνουν (κορδόνια, υφαντά), είτε οριζόντια, για να τυλίγουν, να καλύπτουν ή να ντύνουν (εσωτερική διακόσμηση, ρούχα, κοσμήματα)*.

Χαλί που χρησιμοποιείται σε τελετουργίες,
για να στολίσει το γαμήλιο άλογο.
Συλλογή του Μουσείου ASTRA.

*Bonte –Izard 1999, 668

Χαρακτηριστικό ελληνικό χαλί.
Φωτογραφία της Elena Gävan, Αθήνα, 2020.

Τι είναι τα υφάσματα; Ορολογία

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

ο όρος ΥΦΑΣΜΑΤΑ / Είδη Κλωστοϋφαντουργίας
μπορεί να αναφέρεται σε:

Ίνες, που χρησιμοποιούνται
στην ύφανση.

Υφάσματα, που χρησιμοποιούνται
για τη δημιουργία ρούχων /ειδών
εσωτερικής διακόσμησης.

Ολοκληρωμένα προϊόντα.

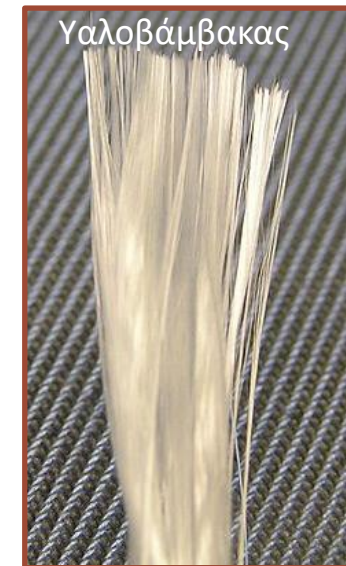
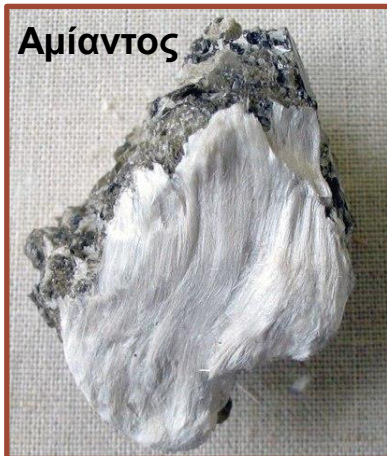

Τι είναι τα υφάσματα; Πηγές

Υφάσματα

Μπορούν να κατασκευαστούν από ίνες διαφορετικής προέλευσης:

- **Φυσικές ίνες**, οι οποίες προέρχονται από:
 - ζώα** (μαλλί, μετάξι, τρίχωμα),
 - φυτά** (λινάρι, κάνναβη, γιούτα, βαμβάκι, μπαμπού),
 - ορυκτά** (αμίαντο, υαλοβάμβακα).
- **συνθετικές**: οξικό άλας, ακρυλικό, νάιλον, συνθετικό μετάξι, σπάντεξ (ελαστικό ύφασμα πολυουρεθάνης, το οποίο εμφανίστηκε μετά τον 20ό αιώνα).

Τι είναι τα υφάσματα; Τεχνικές

Τα **υφάσματα**, όπως τα γνωρίζουμε σήμερα, μπορούν να δημιουργηθούν με διάφορες τεχνικές:

- ύφανση, πλέξη με κοτσίδες, πλέξη με κόμπους, κροσέ, τσόχα, πίεση, κέντημα

Δημιουργία ρούχου με χειροκίνητο χειρισμό πλεκτικής μηχανής. Φωτογραφία Μουσείου ASTRA.

... και ακόμη:

- Το **πλέξιμο με κοσίδες (braiding)** περιλαμβάνει τη χρήση συρμάτων, που είναι αρκετά σκληρά για να συναρμολογηθούν με το χέρι.
- Το **πλέξιμο (knitting)** επιτυγχάνεται υφαίνοντας εύκαμπτα νήματα, με τη χρήση ηλεκτρικών συσκευών ή εργαλείων ταξινόμησης μεγέθους, τα οποία λειτουργούν χειροκίνητα ή μηχανικά.
- Η **ύφανση (weaving)** προκύπτει από τη διαπλοκή δύο τύπων νημάτων, του στημονιού και του υφαδιού, με τη βοήθεια μιας πολύπλοκης συσκευής – του αργαλειού, ο οποίος λειτουργεί χειροκίνητα ή μηχανικά*.

Δημιουργία υφαντού σε οριζόντιο αργαλειό. Φωτογραφία Μουσείου ASTRA.

Τι είναι τα υφάσματα; Χαρακτηριστικά

Ήδη από τα προϊστορικά χρόνια, τα υφάσματα έχουν ζωτική σημασία, ικανοποιώντας τις βασικές ανάγκες του ανθρώπου. Αν και συχνά θεωρούνται απλώς είδη ένδυσης, ο σκοπός τους είναι ευρύτερος από την κάλυψη του σώματος.

Ο βασικός σκοπός τους είναι, επομένως, αφενός χρηστικός (υποστήριξη, κάλυψη, τύλιγμα), αφετέρου δε διακοσμητικός (στολισμός, ωραιοποίηση του ανθρώπινου σώματος και του νοικοκυριού), καθώς και τελετουργικός (δώρο, εσωτερική διακόσμηση ή μόδα).

Παραδοσιακός εσωτερικός χώρος σε ορεινή περιοχή της Ρουμανίας.
Η φωτογραφία ανήκει στη συλλογή του Μουσείου ASTRA.

Τι είναι τα υφάσματα; Χαρακτηριστικά

- Τα υφάσματα παίζουν σημαντικό ρόλο στη ζωή μας, εκφράζουν το ποιοι είμαστε, την αισθητική μας, την κοινωνική μας θέση και τα πρότυπά μας.
- Τα υφάσματα έχουν ιδιότητες που ποικίλλουν, ανάλογα με τον σκοπό, τον οποίο αυτά καλούνται να υπηρετήσουν. Για παράδειγμα, τα κομμάτια που έχουν σχεδιαστεί για ρουχισμό είναι πιο εύκαμπτα, ελαστικά, φιλικά προς το δέρμα (δεν πρέπει να το ερεθίζουν), αλλά ταυτόχρονα θα πρέπει να το προστατεύουν.

Juan Pantoja de la Cruz, *Η διάσκεψη στο Somerset House*, 1604

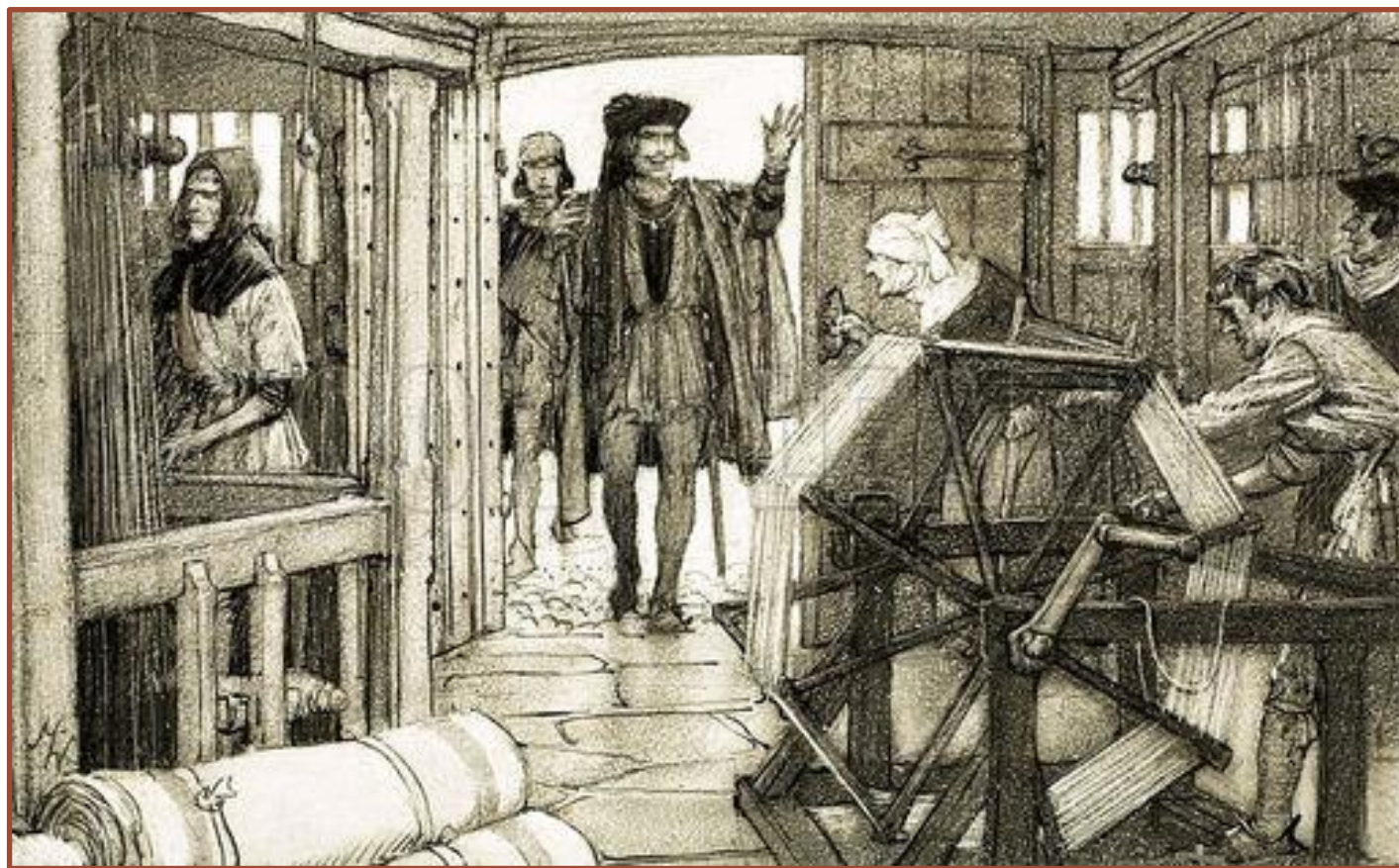
Πηγή:

[https://en.wikipedia.org/wiki/Somerset_House_Conference_\(painting\)#/media/File:The_Somerset_House_Conference_19_August_1604.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Somerset_House_Conference_(painting)#/media/File:The_Somerset_House_Conference_19_August_1604.jpg)

(πρόσβαση 28.06.2021)

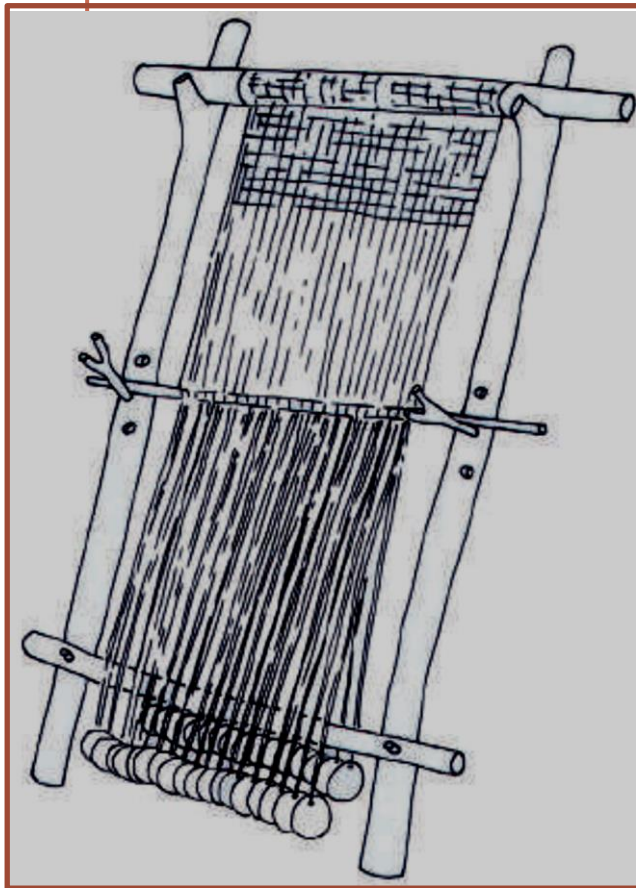
Τι είναι τα υφάσματα; Χαρακτηριστικά

- Οι τέχνες που σχετίζονται με την υφαντική είναι από τις παλαιότερες ανθρώπινες τέχνες, έπαιξαν δε καθοριστικό ρόλο στις κοινωνίες παγκοσμίως κατά τη διάρκεια της ιστορίας μας, ξεκινώντας από την προϊστορία.
- Η κλωστοϋφαντουργία ήταν πάντα θεμελιώδες μέρος της οικονομίας και του εμπορίου (από την προϊστορία) και έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην εκβιομηχάνιση της Ευρώπης τον 18^ο αιώνα.

Εργαστήριο υφαντικής στη Φλάνδρα, Βέλγιο, 11^{ος} αιώνας.

Τι είναι τα υφάσματα; Χαρακτηριστικά

Ο προϊστορικός σταθμισμένος αργαλειός
(weighted loom) (Cutler 2016, 96)

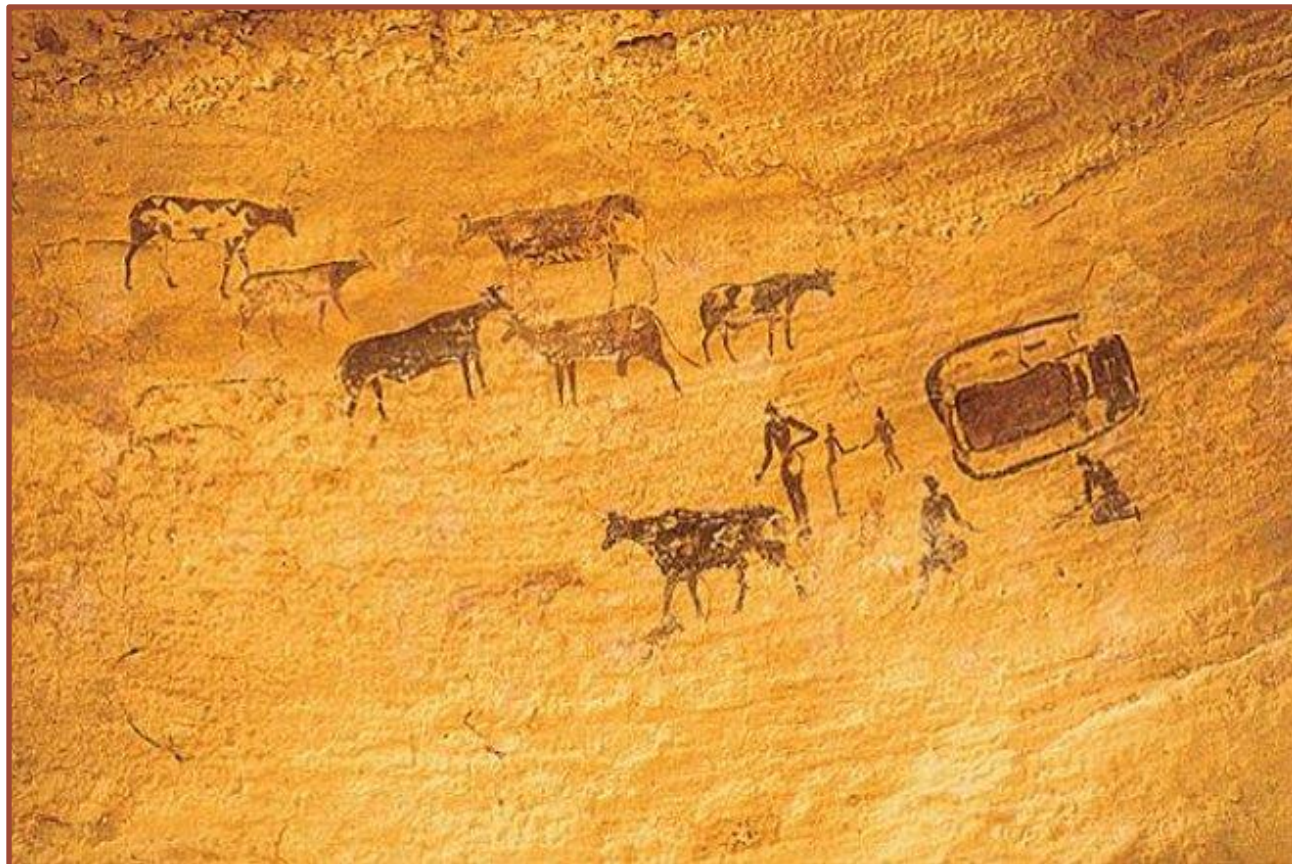
- Τα υφάσματα διαδραματίζουν, επίσης, σημαντικό ρόλο στη σημερινή διαδικασία παγκοσμιοποίησης, καθώς αποτελούν ένα από τα πλέον τυποποιημένα και εμπορεύσιμα αγαθά παγκοσμίως.
- Ο κάθετος ή οριζόντιος αργαλειός χρησιμοποιείτο από τη Λίθινη Εποχή μέχρι σήμερα.
- Από τον 18^ο αιώνα, χρησιμοποιούνταν μηχανήματα για τη μαζική παραγωγή υφασμάτων, τα οποία ήταν οι πρόδρομοι του παραδοσιακού οριζόντιου αργαλειού.

Ο Αυστριακός μηχανοκίνητος αργαλειός
Jacquard

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Αρχικά, ο άνθρωπος ξεκίνησε ως συλλέκτης και κυνηγός, που έβρισκε καταφύγιο σε σπηλιές (Παλαιολιθική Εποχή).
- Στη συνέχεια, έγινε γεωργός και κτηνοτρόφος, έκανε την 1^η τεχνολογική επανάσταση, εμφανίστηκαν οι πρώτες κοινότητες που αργότερα ανέπτυξαν το μεγάλο πολιτισμό, καθορίστηκαν οι τέχνες του γνεσίματος, της υφαντικής και της βαφής (Νεολιθική Εποχή).

Σπηλαιογραφία, Σπήλαιο Coliboaia, Ρουμανία.

Χρονολόγηση: Ανώτερη Παλαιολιθική Εποχή (35.000 π.Χ.)

Πηγή: <https://www.timpul.md/articol/picturi-rupestre-de-35-000-de-ani-in-romania-12149.html>

(πρόσβαση 22.06.2021)

- Αργότερα ο άνθρωπος ανακάλυψε το μέταλλο και αναπτύχθηκαν η τήξη, οι μεταφορές και το εμπόριο (Εποχή του Χαλκού).
- Εμφανίστηκαν νέα μέταλλα, όπως ο σίδηρος, η κοινωνία έγινε πατριαρχική και άρχισε να υπάρχει η γραπτή ιστορία (Εποχή του Σιδήρου).

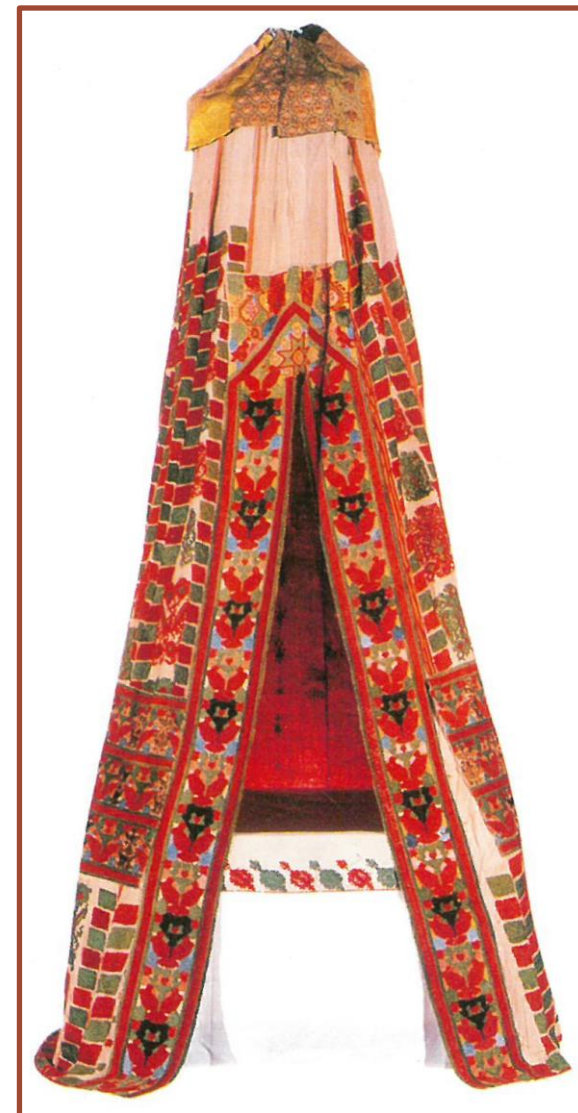
Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τη στιγμή που ο άνθρωπος απέκτησε σταθερή ζωή, πιθανόν τότε, και τα υφάσματα έγιναν πιο σημαντικά στη ζωή του, εξελισσόμενα συνεχώς και λαμβάνοντας νέες μορφές:

Υφάσματα για ένδυση, από τα καθημερινά χρηστικά μέχρι τις φορεσιές της κοινωνίας της Αρχαιότητας.

Είδη οικιακού εξοπλισμού, όπως λευκά είδη, χαλιά και ταπετσαρίες, καλύμματα και τραπεζομάντιλα, καθώς και υφάσματα για άλλες χρήσεις, όπως τσάντες, σακιά ή σκηνές.

Θόλος κρεβατιού. Ρόδος, Ελλάδα.
(Harris 2004, 244).

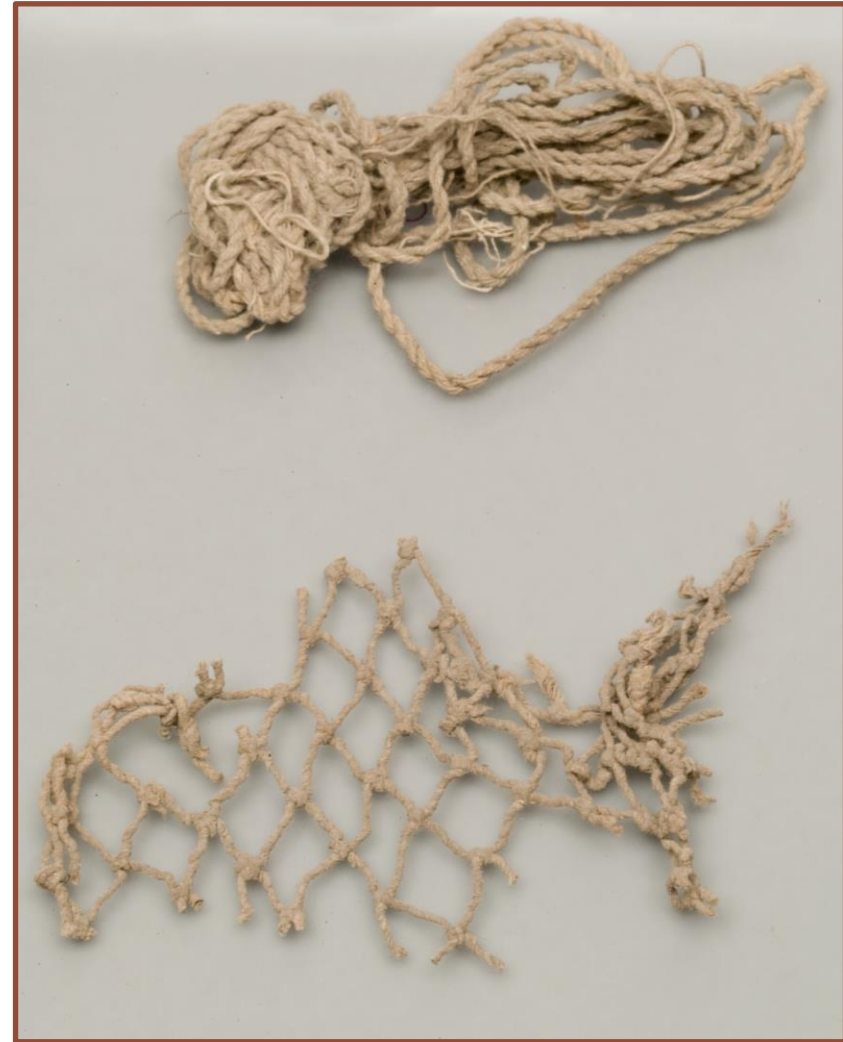

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Τις οικιακές χειροτεχνίες που συνδέονται με την προετοιμασία και την κατασκευή υφασμάτων (γνέσιμο, ύφανση, ράψιμο) μαρτυρούν οι αρχαιολογικές ανακαλύψεις σε ευρωπαϊκό και μη έδαφος, ήδη από την Παλαιολιθική Εποχή (οστέινα εργαλεία, που διαπερνούσαν τα δέρματα και χρησιμοποιούνταν για το ράψιμο ή για τον καθαρισμό τους).

Τα ευρήματα αποκαλύπτουν και τη σταδιακή αναβάθμιση των εργαλείων αυτών, ώστε να εξυπηρετούν, από το πλέξιμο, το στρίψιμο και το ράψιμο, έως το γνέσιμο και την ύφανση, κατά την Εποχή του Σιδήρου.

Πηγή: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/55522>
(πρόσβαση 23.06.2021)

Νήμα από την περιοχή Memphite, Αίγυπτος, περ. 1295–1070 π.Χ.
Συλλογή Μουσείου MET.

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

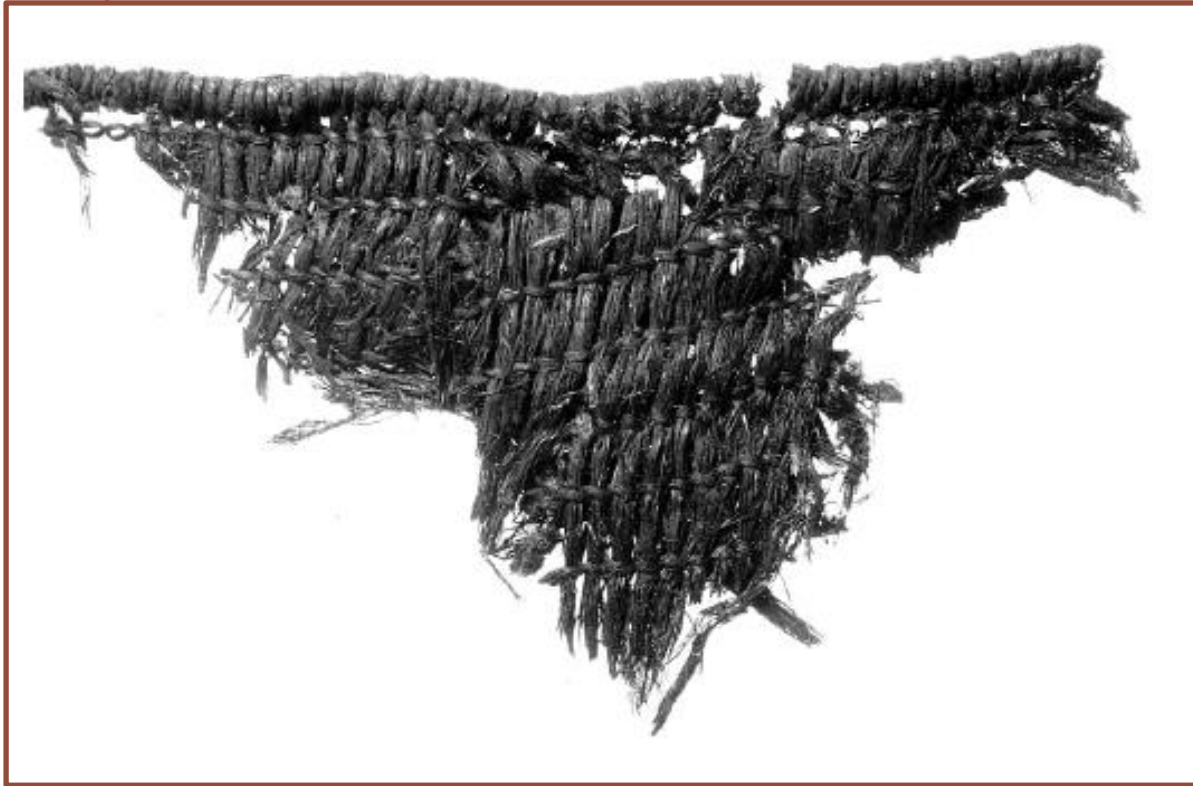
- Υλικά από τις **φυσικές πηγές**, που υπήρχαν δηλαδή εξ αρχής στη φύση, μπορούσε ο άνθρωπος να συλλέξει ή να αποκτήσει με το κυνήγι: φύλλα, φλοιούς δέντρων, άγρια φυτά, δέρματα ζώων, τρίχωμα, γούνα. Αργότερα μπορούσε να τις αποκτήσει καλλιεργώντας φυτά ή εξημερώνοντας ζώα (λινάρι, κάνναβη, μαλλί προβάτου, τρίχωμα κασίικας) και να τις επεξεργαστεί ανάλογα με ό,τι επιθυμούσε να κατασκευάσει.

Όλα είναι **φθαρτά** γι' αυτό έχουν επιβιώσει ελάχιστα φυσικά τεκμήρια από το παρελθόν, τα οποία να μπορούν να απαντήσουν στα ερωτήματα του πού/ πώς / πότε για ποιό λόγο δημιουργήθηκαν. Τα τεκμήρια αυτά επιβίωσαν σε περιοχές που χαρακτηρίζονται, είτε από ακραία ξηρότητα (έρημος), ακραία υγρασία (έλος) ή υπερβολικό κρύο σε υψηλότερες περιοχές.

Μπάλα από στημόνι λιναριού.
Περιοχή Memphite, Αίγυπτος, περ. 1295–1070 π.Χ.
Συλλογή Μουσείου MET.

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Θραύσμα υφάσματος από φλοιό δέντρου. Νεολιθικό χωριό Egolzwil, Ελβετία.
Χρονολόγηση: περ. 4260 π.Χ. (Médard, 2012, 367).

Υφαντική ύλη από μαλλί ανακαλύφθηκε στο Castione dei Marchesi της
Ιταλίας. Δεύτερο μισό της Εποχής του Χαλκού. (Gleba 2014, 147).

Κάλυμμα ποδιών από μαλλί
κατσίκας. Πρώτα χρόνια της
Εποχής του Σιδήρου.
Παγετώνας Riesenferner/
Vedretta di Ries
(Bolzano/Bozen – Ιταλία).
Αρχαιολογικό Μουσείο
Νοτίου Τυρόλου, Ιταλία.

Η ανακατασκευή ενός
μανδύα Thorsberg από
την Εποχή του Σιδήρου.
(Harris 1993, 67).

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ύφασμα για έπιπλα από λινό και μαλλί.
Χρονολόγηση: 30 π.Χ.–641 μ.Χ. Μουσείο
Katoen Natie, Anvers, Βέλγιο.

Πηγή: http://www.textiledates.unibonn.de/textile_list_start.php?textile_id=309
(πρόσβαση 23.06.2021)

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Τα αρχαιολογικά, αρχιτεκτονικά και γραπτά τεκμήρια είναι όλο και περισσότερα, από την ύστερη Εποχή του Σιδήρου και την Κλασική Αρχαιότητα.
- Τα υφάσματα εσωτερικών χώρων και αυτά που δημιουργούνται για ρουχισμό, είναι όλο και πιο περίτεχνα και στολισμένα.

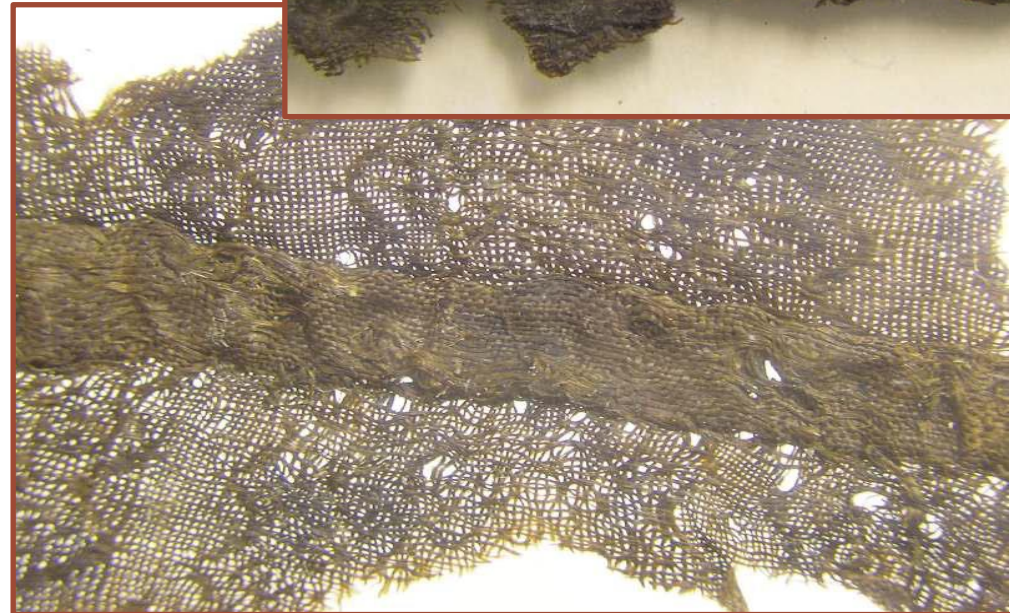
Κεραμικά από τερακότα. Χρονολόγηση: περ. 550–530 π.Χ., Αττική, Ελλάδα.

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

➤ Οι τέχνες που συνδέονται με την υφαντική έγιναν όλο και πιο σημαντικές, καθώς νέες εφευρέσεις τελειοποίησαν το γνέσιμο και την ύφανση ·

καθώς ανακαλύφθηκαν νέες ίνες (μετάξι, βαμβάκι), νέα υλικά και τελικά προϊόντα, λόγω της συνεχούς ανάπτυξης του εμπορίου και της υποστήριξής του από τους νέους εμπορικούς δρόμους ·

καθώς αυξήθηκαν οι απαιτήσεις της αγοράς, που οδήγησαν σε αύξηση της παραγωγής και, ως εκ τούτου, στην εγκατάλειψη της οικιακής εργασίας και στη δημιουργία εργαστηρίων / βιομηχανιών (Μεσαίωνας).

Κομμάτι από μεταξωτό ύφασμα κινεζικής προέλευσης, Birka, Σουηδία. Τέλη 10ου αιώνα. (Andersson Strand, σ.79).

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Έναν αιώνα πριν την εμφάνιση του Χριστιανισμού, η Ευρώπη συνδέθηκε με την Άπω Ανατολή, την Κίνα, την Ιαπωνία, την Κεντρική Ασία, την Ινδία και την Εγγύς Ανατολή*, χάρη στις χερσαίες διαδρομές.

Όταν όμως, το 1498 ανακαλύφθηκε από τους Πορτογάλους η άμεση θαλάσσια διαδρομή μεταξύ Ευρώπης και Ινδίας, αυτή σηματοδότησε την αρχή μιας νέας εποχής στην ιστορία του εμπορίου. Η ινδική τεχνική εκτύπωσης, τα βαμμένα υφάσματα και τα κεντημένα βαμβακερά, αντιπροσώπευαν τα κύρια εμπορικά προϊόντα που κατέφθασαν από την Ινδία για να ικανοποιήσουν τα όλο και πιο απαιτητικά γούστα της Ευρωπαϊκής αριστοκρατίας** .

Giovanni Bellini,
Πορτρέτο του Δόγη
Leonardo Loredan,
1501-1502.
Τα ρούχα ήταν
κατασκευασμένα από
μετάξι, που μιμείτο τα
μοτίβα της Μέσης
Ανατολής.
(RIELLO 2015, 96)

* Harris J. 2004

** MARTENS 2015 159

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Στην Ευρώπη, σε όλα τα κοινωνικά στρώματα και καθ' όλη τη διάρκεια του 17^{ου} αιώνα, υπήρξε μεγάλη αύξηση στη ζήτηση βαμβακερών υφασμάτων από την Ινδία, για την επίπλωση ή εν γένει χρήση σε εσωτερικούς χώρους, όπως κλινοσκεπάσματα ή επιτοίχια.

Χειροποίητη
λιθογραφία, 1832.
(Martens 2015, 162)

Κρεμαστό κάλυμμα
κρεβατιού ή τοίχου από
βαμβάκι, που είχε υφανθεί
στην ακτή Coromandel
για την Ευρωπαϊκή αγορά,
στα μέσα του 18^{ου} αι.
(Martens 2015, 161)

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Τον 18^ο και 19^ο αιώνα σημειώνεται σημαντική ανάπτυξη της κλωστοϋφαντουργίας και του εμπορίου:
 - ✓ Ανοίγουν νέες αγορές με τις νέες Ισπανικές αποικίες.
 - ✓ Ανάπτυξη του εμπορίου ινδικού βαμβακιού – παρενέργεια αποτελεί το δουλεμπόριο.
 - ✓ Μεταξουργεία εμφανίζονται και αναπτύσσονται στην Ευρώπη, όπως, για παράδειγμα, στη Βενετία, το βελούδο υφαίνεται μαζί με μετάξι.
 - ✓ Νέες τεχνικές εφευρέσεις αντιπροσωπεύουν την αρχή της εκβιομηχάνισης: Η σαΐτα (John Kay, 1733), ο spinning loom (περιστρεφόμενος αργαλειός;) (Arkwright, 1767), ο spinning wheel (περιστρεφόμενος τροχός; / *spinning Jenny*) (James Hargreaves, 1765), ο chain loom (Josiah Cranes`s, 1768 και Samuel Crompton, 1775), η πλεκτική μηχανή (1768), η ατμοκίνητη μηχανή (James Watt, 1774), το πρώτο εργοστάσιο βαμβακιού που άνοιξε ο Robinson στο Papplewick το 1785, ο μηχανοκίνητος αργαλειός με κάρτες διάτρησης (1801, Joseph Marie Jacquard, Γαλλία) κ.λπ.
 - ✓ Η έλευση της εκμηχάνισης οδηγεί σε χαμηλότερες τιμές κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων και συγκέντρωση κεφαλαίων.
 - ✓ Κοινωνικές αλλαγές και αλλαγές νοοτροπίας εμφανίζονται: Η μεσαία τάξη γίνεται ισχυρότερη οικονομικά, λόγω της ενεργού συμμετοχής της στο εμπόριο και τη βιομηχανία, που θα επηρεάσει όλες τις πτυχές της οικονομικής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της κλωστοϋφαντουργίας.

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

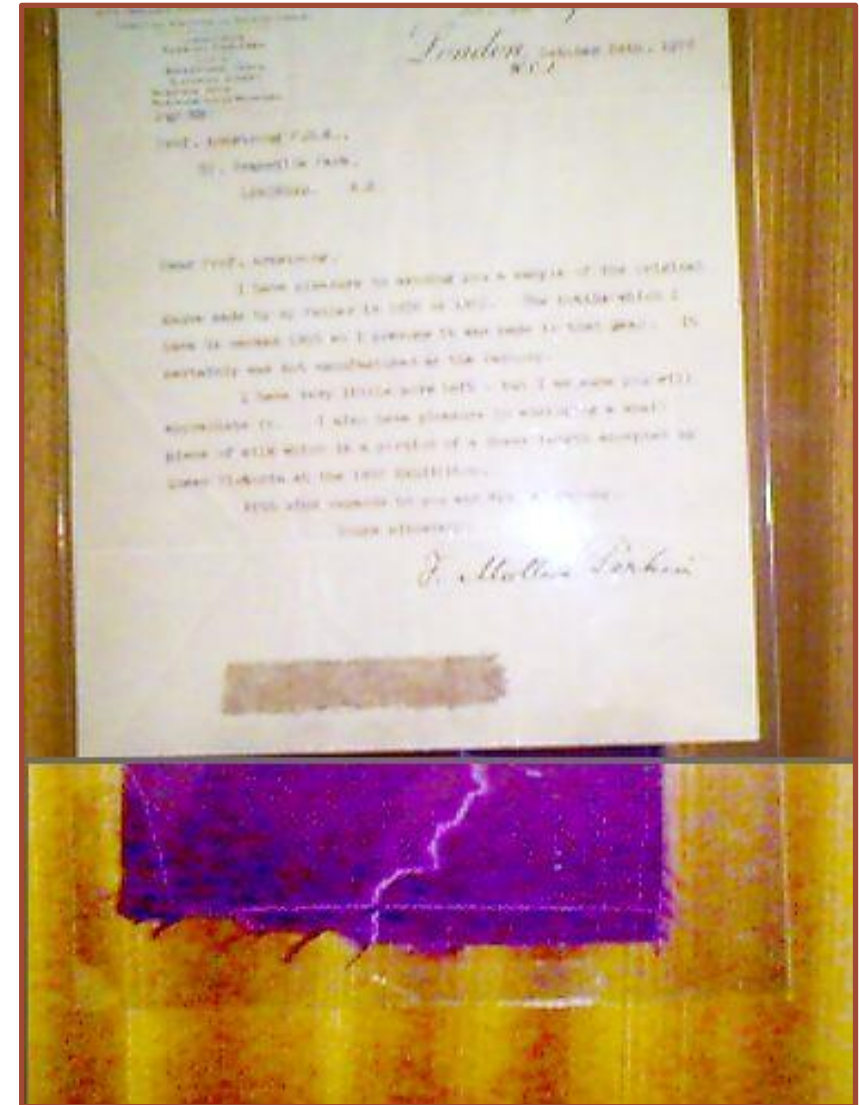
Ο περιστρεφόμενος τροχός (*spinning Jenny*), που εφευρέθηκε από τον James Hargreaves, 1765.

Εργοστάσιο Βενίλασκα, Βενετία, Ιταλία.
(Riello 2015, 102)

- Στον 19ο και 20ό αιώνα συνεχίζονται η βιομηχανική επανάσταση και οι κοινωνικές αλλαγές
 - ✓ Το 1856 ο Sir William Perkin, στο Greenford της Αγγλίας, εφευρίσκει την πρώτη συνθετική βαφή, μια μπλε ουσία, αργότερα γνωστή ως μωβ και δημιουργεί το πρώτο εργοστάσιο συνθετικών βαφών, που θα φέρει επανάσταση στην κλωστοϋφαντουργία
 - ✓ Ανοίγουν εξειδικευμένα καταστήματα (*Belle Jardiniere*, 1824, Paris);
 - ✓ Δημοσιεύονται τεχνικά κείμενα για την παραγωγή ενδυμάτων
 - ✓ Στήνονται επαγγελματικές σχολές για υποδηματοποιούς και ράφτες
 - ✓ Διοργανώνονται εκθέσεις μόδας και υφαντικής. Η πρώτη με το όνομα *Μεγάλη Έκθεση των Έργων της Βιομηχανίας όλων των Εθνών* άνοιξε στο Λονδίνο το 1851.

Η εικόνα ενός γράμματος από τον γιο του Perkin, με δείγμα από βαμμένο μετάξι

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / Ο 19^{ος} αιώνας

Δείγματα υφασμάτων. Εργοστάσιο της Rouen, 1737

Πηγή: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b6936129c/f1>
(πρόσβαση 28.06.2021)

Βιβλίο δειγμάτων υφασμάτων *Siamoise*, που ανήκε στον Δούκα του Ρισελιέ, 18ος αι. (Théraud-Cabasset 2015, 169)

Πηγή: <https://www.pinterest.ca/pin/64035625926099290/>; <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/212227?exhibitionId> (πρόσβαση 29.06.2021)

Εικόνα από δείγματα υφασμάτων. Εργοστάσιο του Μάντσεστερ, 1771.

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Η συνεχής ανάπτυξη της κλωστοϋφαντουργίας, του εμπορίου και της διαφήμισης, η εμφάνιση νέων συνθετικών υλών και η αυξανόμενη ποικιλομορφία των υφασμάτων, έχουν οδηγήσει σε μια ισότιμη εξέλιξη των υφασμάτων οικιακής διακόσμησης και των ενδυμάτων προς τη μαζική παραγωγή και την τυποποίηση σχεδίων, σε παγκόσμια κλίμακα, από το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα έως τις μέρες μας.

Πηγή: <https://www.google.com/search?q=textiles+shop+in+europe> (πρόσβαση 29.06.2021)

Σύντομη ιστορία του υφάσματος / ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

The screenshot shows the Nootboom Textiles website interface. At the top, there is a search bar with the text "what are you looking for?". Navigation links include FABRICS, SPECIFICATIONS, COLLECTIONS, HIGHLIGHTS, SALE, ABOUT US, FAIRS, SALESTEAM, and NEWS. A list of fabric types is displayed under the heading "FABRICS (A-Z)".

FABRICS (A-Z)					
Alphen Fleece	Cotton	Foil jersey	Lining material	Power stretch	Sweatshirt
Bamboo	Corduroy	French terry	Loneta	Punta di Roma	Taffeta
Bengaline	Crêpe	Cabardine	Molton	Linen	Tencel
Blackout	Cretonne	Georgette	Muslin	Ribbed	Towelling
Boiled wool	Denim	Imitation leather	Nicki velour	Satin	Tricot
Bouclé	Faux fur	Jacquard	Organza	Seersucker	Tule
Canvas	Faux suede	Jersey	Ottoman	Semi-linen	Twill
Chiffon	Tubular and Cuffs	Lace	Panama	Sequinned	Velour
Chenille	Felt	Lacquer	Polyester Mix	Silk Dupion	Viscose
Coat Flannel	Fleece	Linen look	Poplin	Soft shell	Voile

Below the list, there is a "COLLECTION" section showing "1-40 out of 45 results found in 0.017s". A banner for "ECO FRIENDLY" fabrics is also visible, listing "ORGANIC", "BAMBOO", and "RECYCLED".

Τα είδη των υφασμάτων που πωλούνται από τα καταστήματα σήμερα

Υφάσματα οικιακής χρήσης

Τα υφάσματα, όπως τα οικιακής χρήσης και τα ρούχα προέρχονται από την Προϊστορική περίοδο και η συνεχής ανάπτυξή τους καθορίζεται από τους ίδιους παράγοντες, όπως οι βιομηχανικές επαναστάσεις ή γεγονότα που έχουν επηρεάσει την κοινωνική, πολιτική ή θρησκευτική ιστορία των εθνών.

Ωστόσο, μέχρι σήμερα, η ένδυση και τα υφάσματα οικιακής χρήσης, αναπτύχθηκαν μεμονωμένα, γι' αυτό στα επόμενα κεφάλαια που ονομάζονται *μόδα* και *ταπισερί*, θα παρουσιαστούν ορισμένες ιδιαίτερες πτυχές τους. Οι διαφάνειες που ακολουθούν θα επικεντρωθούν στα **υφάσματα οικιακής χρήσης** και στις **υφάνσεις**.

Υφάσματα οικιακής χρήσης

Ερευνητές από διαφορετικούς τομείς δραστηριότητας, όπως κοινωνιολόγοι, ανθρωπολόγοι, εθνολόγοι, φιλόσοφοι, ψυχολόγοι κ.λπ., έχουν προσπαθήσει να εξηγήσουν το κίνητρο που ώθησε τον άνθρωπο να φοράει ρούχα και έχουν εκδώσει διαφορετικές θεωρίες:

προστασία και καταφύγιο · έλξη · χρησιμότητα · ιεραρχία · πεποιθήσεις και τελετουργικά · προσωπική ταυτότητα · εξωραϊσμός · σεμνότητα · κοινωνικές διαφορές και αίσθηση ότι κάποιος ανήκει σε μια ομάδα · επικοινωνία.

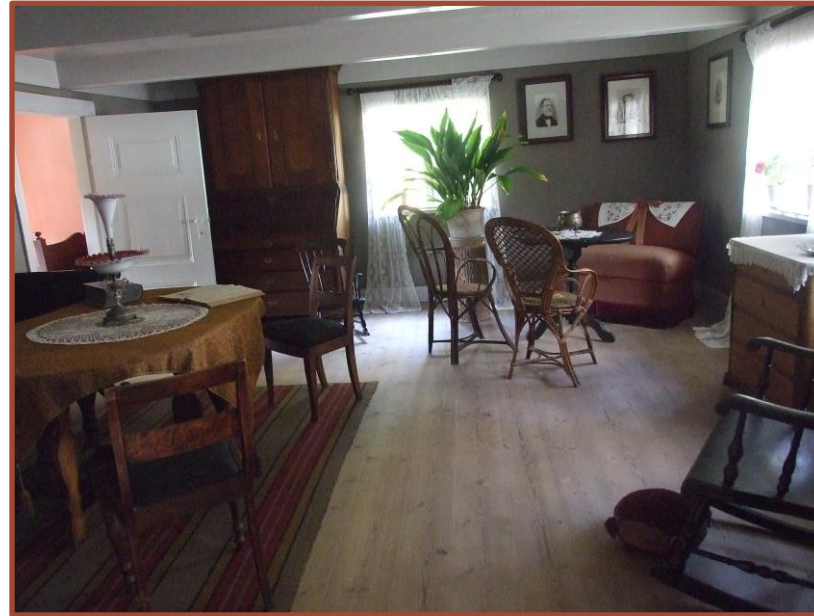
Πιθανώς, το κίνητρο να ήταν το ίδιο και στην περίπτωση των υφασμάτων οικιακής χρήσης: προστασία και στέγη, λειτουργικότητα, χρησιμότητα, άνεση και εξωραϊσμός του χώρου διαβίωσης, απόψεις και τελετουργικά, προσωπική ταυτότητα, κοινωνικές διαφορές και αίσθηση ότι κάποιος ανήκει κάπου · επικοινωνία.

Ο χώρος διαβίωσης ή εργασίας μας είναι για εμάς εξίσου σημαντικός με τα ρούχα που επιλέξαμε να μας αντιπροσωπεύσουν.

Υφάσματα οικιακής χρήσης

Παραδοσιακός εσωτερικός χώρος οικίας.
Μουσείο ETAR, Βουλγαρία.

Παραδοσιακός εσωτερικός χώρος οικίας.
Frilandsmuseet, Δανία.

Παραδοσιακός εσωτερικός χώρος οικίας.
Λαογραφικό μουσείο Sverres Borg Trondelag,
Νορβηγία.

Υφάσματα οικιακής χρήσης

Η υφαντική έχει εξελιχθεί σταδιακά προς δύο κατευθύνσεις:

1. Μέσα στα νοικοκυριά

Οι απλοί άνθρωποι αναγκάστηκαν, στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα, να καλλιεργούν και να παράγουν μόνοι τους νήματα, να υφαίνουν και να κατασκευάζουν τα δικά τους ρούχα, τα χρηστικά είδη της καθημερινότητάς τους και τα διακοσμητικά των εσωτερικών τους χώρων, συνεχίζοντας έτσι τις παραδόσεις που κληρονόμησαν από τις προηγούμενες γενεές. Πριν από την εκβιομηχάνιση της υφαντικής τον 18^ο και 19^ο αιώνα, το κόστος των προϊόντων κλωστοϋφαντουργίας ήταν πολύ υψηλό. Έτσι, η πλειονότητα των ανθρώπων αδυνατούσε να τα προμηθευτεί και τα προϊόντα υφαντικής που είχαν στην κατοχή τους ήταν περιορισμένα.

Κατά τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα, ολόκληρη η Ευρώπη βλέπει μια ανάπτυξη της οικιακής οικονομίας, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως οικιακή κλωστοϋφαντουργία, που παράγει και πουλάει τα πλεονάζοντα υφάσματα και υφαντά σε εκθέσεις. Τα εθνικιστικά κινήματα των αρχών του 19^{ου} αιώνα προέβαλλαν την αγροτιά της Ευρώπης ως πρότυπο για όλα όσα φείνονταν αυθεντικά και επιθυμητά, στον αγώνα τους να καθορίσουν τις εθνικές ταυτότητες και να εγκαθιδρύσουν εθνικά κράτη.

Υφάσματα οικιακής χρήσης

Ο Γάλλος τεχνίτης Pierre Meyer, "Maître d'art"

Πηγή: <https://ich.unesco.org/en/living-human-treasures>
(πρόσβαση 29.06.2021)

Πηγή: <https://ich.unesco.org/en/living-human-treasures>; <http://cimec.ro/legislatie/OMCCPCN-2491-TUV.pdf>
(πρόσβαση 29.06.2021)

Τα σημερινά υφάσματα υφαίνονται από τεχνίτες, που αναγνωρίζονται ως πολύτιμοι δημιουργοί και δάσκαλοι της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς τη διαιωρίζουν, διατηρώντας αναλλοίωτη τη μορφή και τα μέσα της παράδοσης, που και οι ίδιοι έχουν κληρονομήσει *.

Η υφάντρια Silvia Tecoanță από τη Ρουμανία.
Φωτογραφία από το προσωπικό αρχείο
της οικογένειας Tecoanță.

Υφάσματα οικιακής χρήσης

Εθνόσημο του Σωματείου Υφαντών
από το Sibiu της Ρουμανίας

2. Σε εργαστήρια/κατασκευές/εργοστάσια

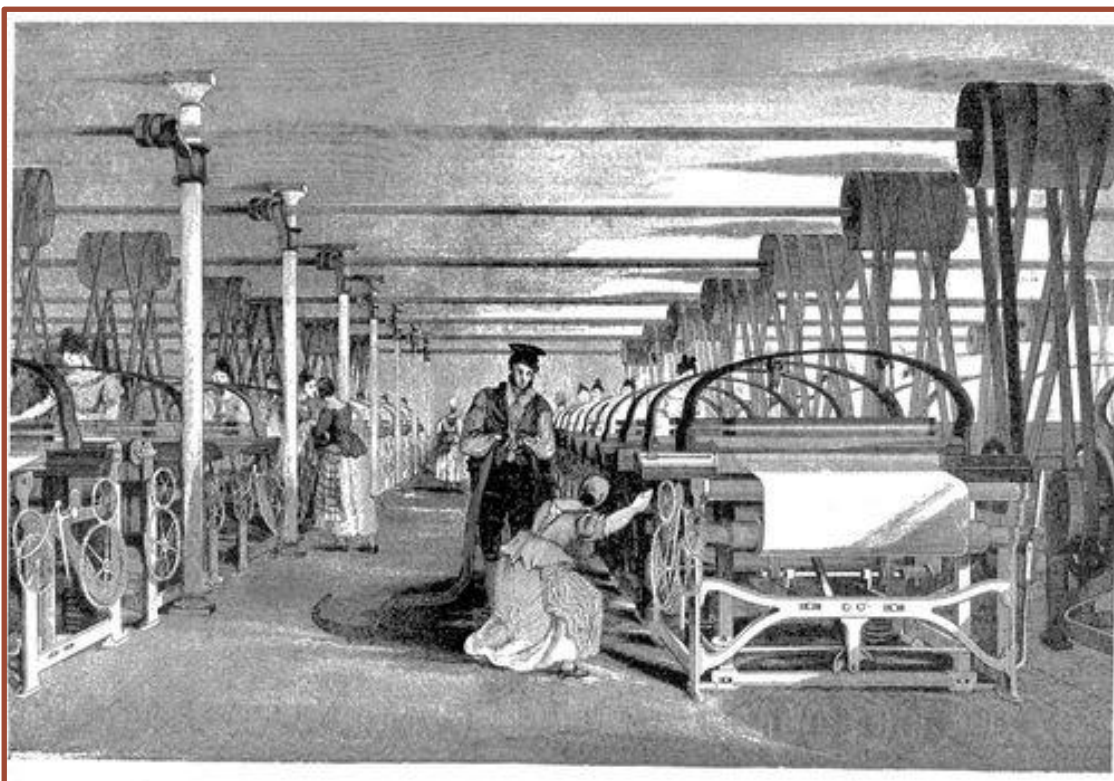
Ήδη από την Κλασική Αρχαιότητα, η υφαντική ασκείτο σε σχετικά οργανωμένα εργαστήρια, υπό την άμεση επίβλεψη, το συντονισμό και τη χρηματοδότηση Ευρωπαίων ηγεμόνων, μεγάλων εκκλησιών, ισχυρών μεσαιωνικών συντεχνιών κ.λπ.

Τα προϊόντα τους προορίζονταν κυρίως για να επαινούν τις κοινωνικές ελίτ και να ανταλλάσσονται ως ακριβά δώρα μεταξύ των μελών τους.

Συντεχνία της Μονής St. Margaret , 13ος-14ος αι.

- ✓ Τον 18^ο και 19^ο αιώνα, η εκβιομηχάνιση της παραγωγής υφασμάτων στην Ευρώπη οδήγησε σταδιακά στην εμφάνιση μιας νέας μεσαίας τάξης, από την οποία θα αναδύονταν μικροπαραγωγοί, έμποροι και δημόσιοι υπάλληλοι. Ήταν η λεγόμενη *αστική τάξη*, η οποία ηγήθηκε του αγώνα για τη χειραφέτηση των Εθνών στις αρχές του 19^{ου} αιώνα.

Απεικόνιση του power loom, Μεγάλη Βρετανία, 1835

Η αστική τάξη (*The Bourgeoisie*), πίνακας του R. Cortés, 1855

- ✓ Από πολιτιστικής άποψη, οι κυρίαρχες τάσεις των αιώνων ήταν: Ρομαντικός και Γοτθικός ρυθμός (Μεσαίωνας), Ροκοκό και Διαφωτισμός (18^{ος} αιώνας). Ο Ρεαλισμός και ο Ρομαντισμός (αρχές 19^{ου} αιώνα) ή ο Ιμπρεσιονισμός και ο μετα-Ιμπρεσιονισμός (δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα) διακρίνονται, τόσο στην εξέλιξη των υφασμάτων, όσο και στην οργάνωση της αρχιτεκτονικής, των εσωτερικών χώρων και των επίπλων.

Κλασική αναγεννησιακή αρχιτεκτονική, Galleria Vittorio Emanuele II, Ιταλία.

Έπιπλα σε στυλ Empire, 19^{ος} αιώνας.

Πηγή: <https://essenziale-hd.com/2018/12/17/history-of-styles-empire-style-at-a-glance/> (πρόσβαση 29.06.2021)

Πηγή: https://www.wikiwand.com/en/Galleria_Vittorio_Emanuele_II (πρόσβαση 29.06.2021)

Έπιπλα Rococo, 18^{ος} αιώνας.

Πηγή: <http://www.homedecomag.ro/stiluri-si-modele-de-amenajari-interioare-folosind-mobilierul-antic/> (πρόσβαση 29.06.2021)

Υφάσματα οικιακής χρήσης / Εσωτερική διακόσμηση

- ✓ Κατά τη βιομηχανική και μεταβιομηχανική περίοδο (1750-1920), υφάσματα, ταπισερί, επιτραπέζια σκεύη, γυαλί και έπιπλα κατασκευάζονται σε όλο και μεγαλύτερες ποσότητες, οδηγώντας στη μαζική παραγωγή και σε τιμές πλέον προσιτές για πολλούς.
- ✓ Την ίδια περίοδο, το μετάξι και το βελούδο εισάγονται στην ταπετσαρία και τεχνίτες απασχολούνται στη βιομηχανία επίπλων και στη διακόσμηση των εσωτερικών χώρων κτιρίων, θέτοντας έτσι τα θεμέλια για το μελλοντικό επάγγελμα του διακοσμητή εσωτερικών χώρων.

Εσωτερικός χώρος οικίας, κατά την περίοδο 1872-1889

Υφάσματα οικιακής χρήσης / Εσωτερική διακόσμηση

- ✓ Στις αρχές του 1900 στην Αμερική, χρησιμοποιείται για πρώτη φορά ο όρος «διακοσμητής εσωτερικού χώρου», ενώ ο όρος «σχεδιαστής εσωτερικού χώρου» χρησιμοποιήθηκε το 1930 από το περιοδικό «Interior Design and Decoration».
- ✓ Η Elsie de Wolfe θεωρείται η πρώτη διακοσμήτρια εσωτερικών χώρων, που έλαβε σχεδιαστική «προμήθεια». Το 1913 δημοσίευσε το πρώτο βιβλίο για τη διακόσμηση εσωτερικών χώρων με τίτλο «The Tasteful House» (το καλόγουστο σπίτι).
- ✓ Οι Ευρωπαϊκές τάσεις έχουν δύο άκρα: τις Γαλλικές και τις Αγγλικές τάσεις (ειδικά στη μόδα). Κάθε Ευρωπαϊκή χώρα προσαρμοσε τις ξένες τάσεις στις δικές της εθνικές προτιμήσεις.
- ✓ Το 1926, η εμφάνιση της έγχρωμης τηλεόρασης και αργότερα, μετά το 1976, η μετάδοση τηλεοπτικών διαφημίσεων, επηρέασε έντονα τη βιομηχανία της μόδας, της κλωστοϋφαντουργίας και του σχεδιασμού εσωτερικών χώρων.

Δωμάτιο, σχεδιασμένο από την Elsie de Wolfe. Έγχρωμη φωτογραφία από το βιβλίο "The Tasteful House" (το καλόγουστο σπίτι), 1913.

Υφάσματα οικιακής χρήσης / Εσωτερική διακόσμηση

- Το σχέδιο αναπτύχθηκε σε μια βιομηχανία, που κυριαρχείται από κλασικούς, μοντέρνους ή εκκεντρικούς σχεδιαστές.

The screenshot shows the website for BOCA DO LOBO, an interior design firm. The header includes the company logo and navigation links: HOME, INTERIOR DESIGN, INTERIOR DESIGNERS, ART + ARCHITECTURE, TRENDS, LIFESTYLE, DESIGN AGENDA, EBOOKS. Below the header, the main section is titled "INTERIOR DESIGNERS" and features a grid of project cards. Each card displays a photograph of an interior space, a title, and a date. The cards shown are:

- Nina Campbell: Unparalleled And Stylish** (July 14, 2021)
- Spinocchia Freund London: Interior Design** (June 29, 2021)
- DXB FITOUT Interior Design Projects** (June 28, 2021)
- Nahawi Design Studio Interior Design Projects** (June 15, 2021)

At the bottom of the page, there are more project images and a "Settings" button.

Υφάσματα οικιακής χρήσης / Εσωτερική διακόσμηση

Η εσπερινή προσευχή (Η Σοφία, Αρχιδούκισσα της Αυστρίας με τα παιδιά), 1839.
Καλλιτέχνης: Fendi Peter*.

Πηγή: * [https://www.alamy.com/](https://www.alamy.com;);

** <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/436932>

(πρόσβαση 29.06.2021)

- ✓ Το σπίτι / νοικοκυριό είναι ο χώρος που έχει σχεδιαστεί καταρχήν ως καταφύγιο της οικογένειας και που κάνει το καταφύγιο αυτό πιο ανθρώπινο και το μετατρέπει σε έναν κοινωνικό χώρο, με αντίκτυπο στον τρόπο ζωής.

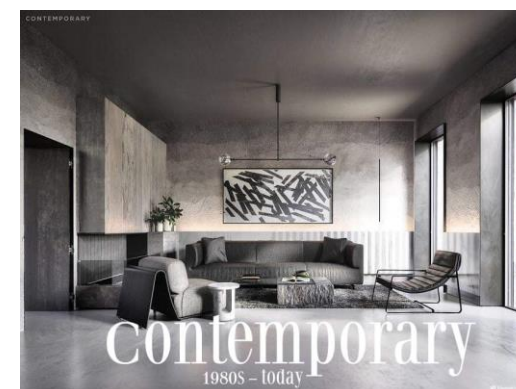
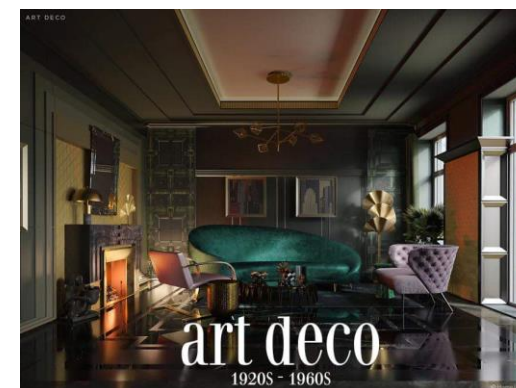
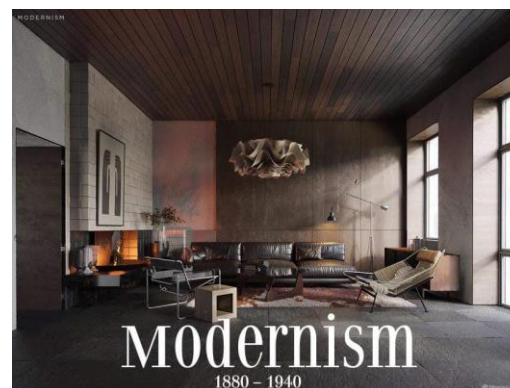
- ✓ Η οργάνωση του εσωτερικού των σπιτιών εξελίσσεται σε δύο βασικά επίπεδα: το αστικό και το αγροτικό. Το δεύτερο επηρεάζεται πάντα από το πρώτο, αλλά διατηρεί ένα αρχαϊκό στίγμα μέχρι σήμερα, που παρατηρούμε την αυξανόμενη τάση μετατροπής του σε αστικό, πιο μιμιμαλιστικό.

Υφάντρια δαντέλας, περ. 1656.
Καλλιτέχνης: Nicolaes Maes.
Εσωτερικό αγροτικού σπιτιού Olanda**.

Εσωτερικό αγροτικού σπιτιού, περιοχή Sibiu, Ρουμανία.
Φωτογραφία: Elena Găvan, 2003

✓ Οι κοινωνικοί πόλοι του νοικοκυριού έχουν αλλάξει με την πάροδο του χρόνου, κυρίως λόγω της επιρροής της τεχνολογίας και επίσης λόγω των κοινωνικών αλλαγών:

❖ Μέχρι τη δεκαετία του 1920, η κουζίνα ήταν η καρδιά του σπιτιού και η γυναίκα ήταν νοικοκυρά.

Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας, περιοχή Sibiu, Ρουμανία, 1930.

Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA

❖ Μετά την ανακάλυψη του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης, γύρω στη δεκαετία του 1930, το σαλόνι γίνεται ο σημαντικότερος κοινωνικός χώρος του σπιτιού, ενώ η γυναίκα αναλαμβάνει νέους ρόλους και ευθύνες.

Εσωτερικός χώρος αστικής οικίας, 1930-1940

Πηγή: <https://www.alamy.com> (πρόσβαση 29.06.2021)

❖ Μετά τη δεκαετία του 1990 και με τη χρήση του Διαδικτύου, οι κοινωνικοί χώροι διαλύθηκαν.

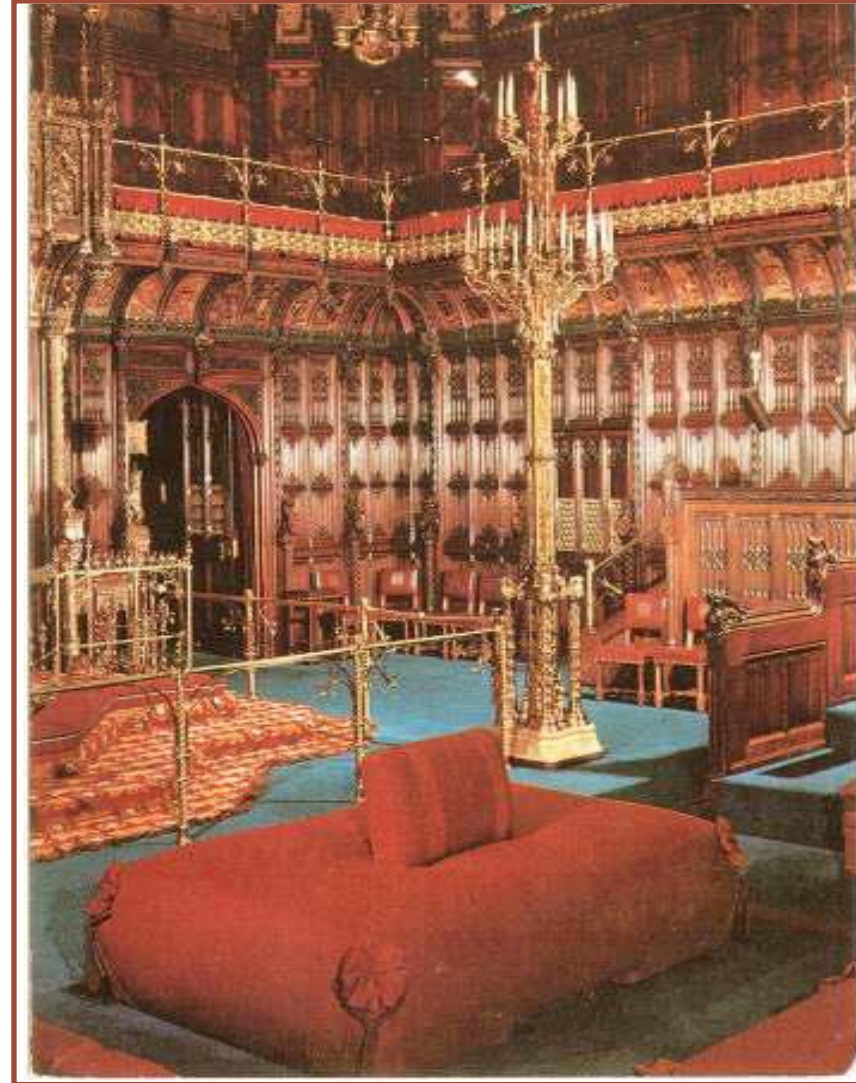
Μοντέρνος, μινιμαλιστικός εσωτερικός χώρος οικίας

Πηγή: <https://www.canstockphoto.com/image/editor/> (πρόσβαση 29.06.2021)

Υφάσματα οικιακής χρήσης / Λειτουργικότητα

Από πλευράς λειτουργικότητας και του σκοπού που εξυπηρετούν μέσα στο νοικοκυριό, τα υφάσματα μπορούν να χωριστούν σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

- χρηστικά
- διακοσμητικά
- τελετουργικά

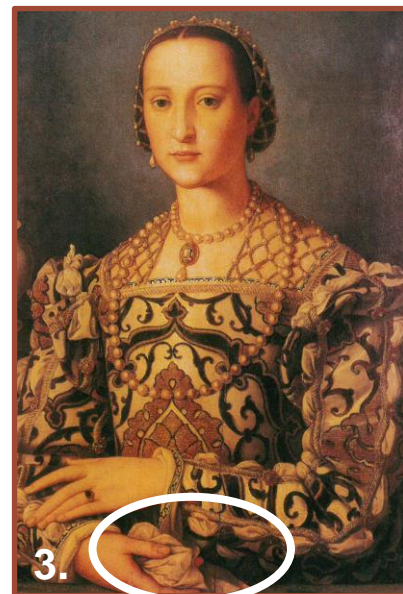
Μάλλινος «σάκος»
στο Βρετανικό
Κοινοβούλιο.
Riello, 2015.

Υφάσματα οικιακής χρήσης / Λειτουργικότητα

Χρηστικά / Λειτουργικά Υφάσματα: τραπεζομάντιλα, χαλιά κρεβατιού/δαπέδου, πανιά, λευκά είδη, μαξιλαροθήκες, πετσέτες, τσάντες, ψάθες.

Χαρακτηριστικά:

- Βρίσκονται στον χώρο που σχεδιάστηκε ως κουζίνα, το δωμάτιο ημέρας (για ύπνο), δωμάτια ή βοηθητικούς χώρους με αποθηκευτικό ή λειτουργικό σκοπό
- Έχουν κατασκευαστεί από προσιτά, φτηνά και, συχνά χοντρά, νήματα (κάνναβη, λινάρι, μαλλί, βαμβάκι, ανακυκλωμένα νήματα)
- Η τεχνική ύφανσης έχει προσαρμοστεί στο σκοπό που εξυπηρετεί το ύφασμα:
 - Ύφανση σε 2 άξονες για τις πετσέτες, που χρησιμοποιούνται για να σκεπάζουν τρόφιμα, τα πανιά, τις μαξιλαροθήκες και τα τραπεζομάντιλα.
 - Ύφανση σε 3 άξονες για τα κλινοσκεπάσματα. Ύφανση σε 4 άξονες για τις πετσέτες, τις τσάντες μεταφοράς, τις τσάντες αποθήκευσης και τα μάλλινα χαλιά.
- Το απλό ριγέ ήταν το ευρύτερα χρησιμοποιούμενο.
- Όσον αφορά τα χρώματα, το φόντο των υφασμάτων αποτελείτο συνήθως από συνδυασμό δύο χρωμάτων.

1. Προστατευτικό παλάμης και δακτύλων από την Εποχή του Σιδήρου. Grömer, 2013.
2. Θραύσμα σκηνής κυνηγιού. Θρακική ταφική τοιχογραφία. Alexandrono, Bulgaria, secol IV B.C. După Bela, 2016.
3. Πορτρέτο της Eleonora του Toledo, έργο του Angolo Bronzino, 16^{ος} αιώνας.
Πηγή: https://ro.wikipedia.org/wiki/Eleonora_de_Toledo (πρόσβαση 16.07.2021).
4. Η γέννηση της Παρθένου. Έργο του Jan de Beer, Φλάνδρα, 1520.
Πηγή: <https://www.museothyssen.org/> (πρόσβαση 19.07.2021).
5. Η εκδίωξη της Αγαρ. Έργο του Jan Mostaert, Ολλανδία, 1520-1525.
Πηγή: <https://www.museothyssen.org/> (πρόσβαση 19.07.2021).
6. Μια αγρότισσα από τα νότια του Δούναβη, που φροντίζει το μωρό της σε ένα τοπίο. Έργο Carol Poppe de Szathmari, Ρουμανία, 1879.
Πηγή: <http://www.artnet.com> (Accessed July 19th 2021);
7. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας στην Ολλανδία. Museummolen. Φωτογραφία της Elena Găvan, 2008.

1. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας στη Βουλγαρία. Μουσείο ETAR. Φωτογραφία της Elena Gävan, 2011.
2. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας στη Δανία. Frilands Mussets. Φωτογραφία της Elena Gävan, 2013.
3. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας στη Νορβηγία. Sverres Borg, Trondelag Folkemuseum. Φωτογραφία της Elena Gävan, 2015.
4. Παραδοσιακό πανί, Ρουμανία. Μουσείο ASTRA.
5. Παραδοσιακοί σάκοι, Ρουμανία. Μουσείο ASTRA.
6. Sibiel, κομητεία Sibiu, Ρουμανία, 1959. Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA.
7. Μοντέρνος εσωτερικός χώρος αστικής οικίας.
8. Μοντέρνος εσωτερικός χώρος αστικής οικίας.

Πηγή: <https://ro.pinterest.com/pin/70437484093752/> (πρόσβαση 19.07.2021)

Πηγή: <https://bocadolobo.com/en/inspiration-and-ideas/paris-deco-off-meet-favorite-luxury-fabric-brands/> (πρόσβαση 19.07.2021)

Υφάσματα οικιακής χρήσης / Λειτουργικότητα

Διακοσμητικά Υφάσματα: τραπεζομάντιλα, πετσέτες για εικόνες, κλινοσκεπάσματα, μαξιλαροθήκες, κρεμαστά σε τοίχους ή δοκάρια, κουρτίνες για πόρτες ή παράθυρα, χαλιά για κρεβάτι, τοίχο ή δάπεδο.

Χαρακτηριστικά:

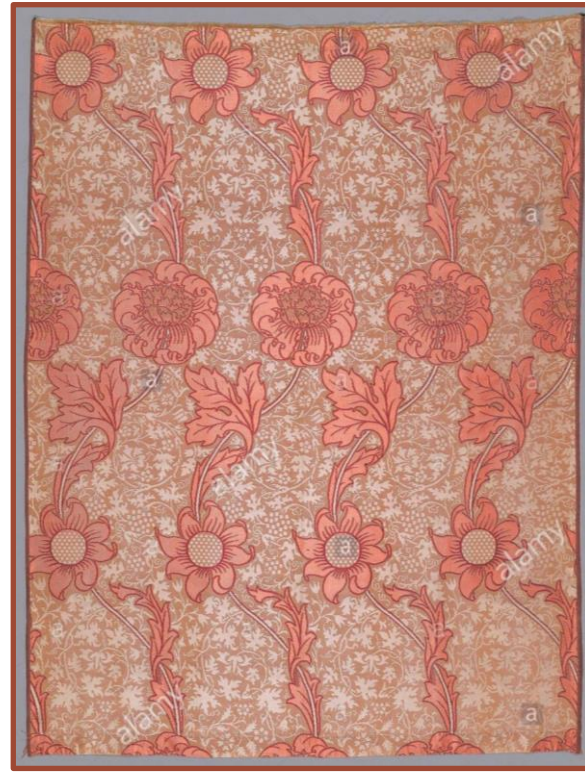
- Ανακαλύφθηκαν και εξακολουθούν να βρίσκονται στον χώρο υποδοχής των επισκεπτών ή εκεί όπου φυλασσόταν η προίκα *.
- Ήταν κατασκευασμένα από ποιοτικά νήματα, προσεκτικά επεξεργασμένα (κάνναβη, λινάρι, μαλλί κ.λπ.), κάποια από αυτά αγορασμένα και κατασκευασμένα κατά παραγγελία (βαμβάκι, μετάξι).
- Η τεχνική της ύφανσης είχε προσαρμοστεί στο σκοπό που εξυπηρετούσε το ύφασμα και στη λειτουργία του, το ίδιο δε ύφασμα μπορούσε να συνδυάσει δύο ή περισσότερες τεχνικές.
- Η διακόσμηση ήταν πολύπλοκη, με διαφορετικές τεχνικές, ξεκινώντας από το μάζεμα στον αργαλειό μέχρι τη χρήση βελονιών και κεντημάτων για να επιτευχθεί ο πλούσιος συνδυασμός μοτίβων (γεωμετρικά, αρχιτεκτονικά, με φυτά, άνθη και πτηνά κ.λπ.) .
- Όσον αφορά τα χρώματα, το φόντο ήταν πολύ πλούσιο, με δύο ή περισσότερους τόνους και πολλούς χρωματικούς συνδυασμούς στη διακόσμηση.

1.

2.

3.

Surse: * <https://www.alamy.com> (accesat 15 iulie 2021)

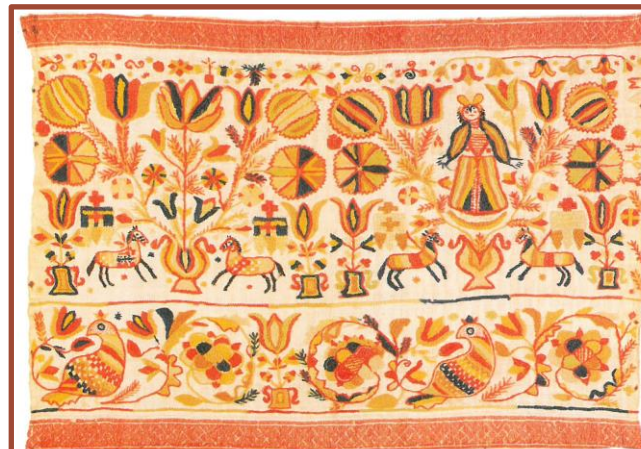

4.

Surse: <https://www.artic.edu/artworks/71282/panel-furnishing-fabric> (accesat 15 iulie 2021)

5.

6.

1. Πετσέτα. Περούτζια, Ιταλία, 15^{ος} αιώνας. Riello, 2015.
2. Ύφασμα τυπωμένο στο Παρίσι. Έργο του Oberkampf, περ. 1785. Riello, 2015.
3. Κουρτίνα, κατασκευασμένη από τους Morris & Company, Αγγλία, περ. 1887.
4. Πάνελ – ύφασμα επίπλωσης, κατασκευασμένο από τους Alexander Morton & Co, Σκωτία, περ. 1885/ 90
5. Μεταξωτό τραπεζομάντιλο. Ιταλία. 18^{ος} αιώνας. Harris, 1993.
6. Λεπτομέρεια από μαξιλαροθήκη. Ουγγαρία. Harris, 1993.

1.

2.

3.

4.

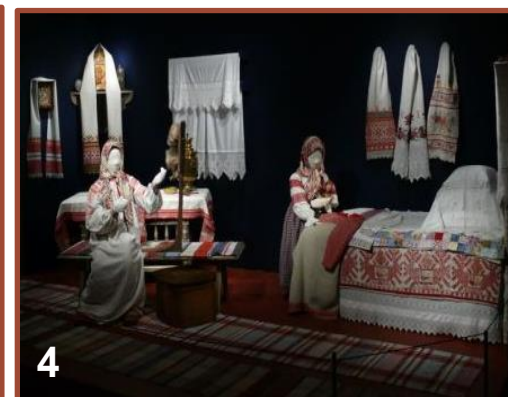
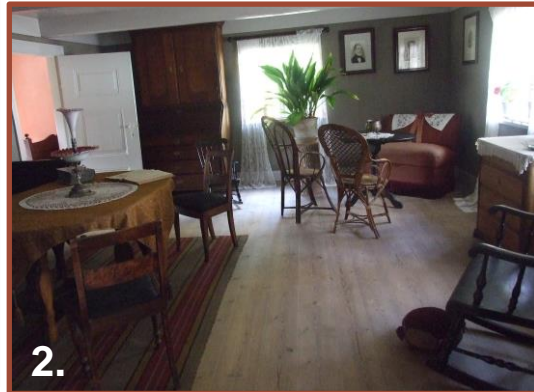

5.

6.

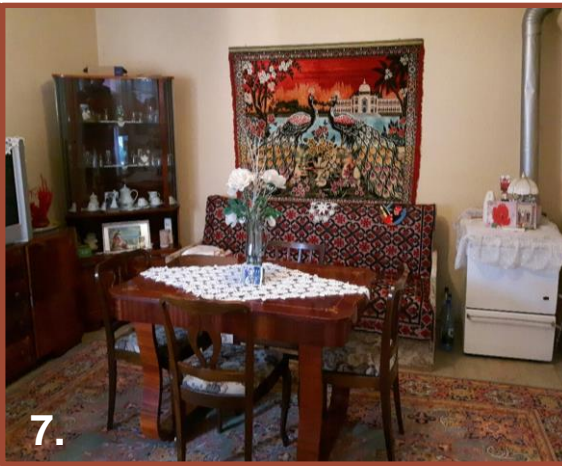
1. Λεπτομέρεια μπροστινής πλευράς μαξιλαροθήκης. 20ός αιώνας. Ρουμανία. Φωτογραφία της Elena Găvan, 2018.
 2. Δαντέλα που διακοσμεί ράφι. 20ός αιώνας. Ρουμανία. Φωτογραφία της Elena Găvan, 2018.
 3. Υφαντές κουρτίνες. 20ός αιώνας. Ρουμανία. Φωτογραφία της Elena Găvan, 2018.
 4. Διακοσμητική πετσέτα για πόρτες. 20ός αιώνας. Ρουμανία. Φωτογραφία της Elena Găvan, 2005.
 5. Πετσέτα κουζίνας. Ρωσία. 21^{ος} αιώνας.
- Πηγή: <https://www.etsy.com/listing/954143101> (πρόσβαση 20.07.2021).
6. Βιομηχανικά υφάσματα επίπλωσης. 1969, Μεγάλη Βρετανία. Μουσείο Victoria and Albert, Λονδίνο. Πηγή: <https://www.vam.ac.uk/articles/post-war-textiles> (πρόσβαση 19.07.2021).

1. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας, Αλβανία.
Πηγή: <https://commons.wikimedia.org> (πρόσβαση 19.07.2021).
2. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας, Δανία. Frilands Mussetts.
Φωτογραφία της Elena Gävan, 2013.
3. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας, Ουγγαρία. Τέλος 19^{ου} – αρχές 20^{ου} αιώνα.
Πηγή: <https://gg.tigweb.org/eszter/20933> (πρόσβαση 20.07.2021).
4. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας, Ρωσία. Τέλος 19^{ου} – αρχές 20^{ου} αιώνα. Πηγή: <https://tmora.org/currentexhibitions> (πρόσβαση 20.07.2021).
5. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας, Ολλανδία.
Museummolten. Φωτογραφία της Elena Gävan, 2008.
6. Εσωτερικός χώρος παραδοσιακής οικίας, Ελλάδα. Τέλος 19^{ου} – αρχές 20^{ου} αιώνα. Πηγή: <http://www.poliouhouse.com> (πρόσβαση 20.07.2021).
7. Εσωτερικός χώρος μοντέρνας αστικής οικίας.
Πηγή: <https://www.houseandgarden.co.uk> (πρόσβαση 20.07.2021).
8. Εσωτερικός χώρος μοντέρνας αστικής οικίας.
Πηγή: <https://www.houseandgarden.co.uk> (πρόσβαση 20.07.2021).

Μελέτη περίπτωσης: Ο παραδοσιακός εσωτερικός χώρος στη Ρουμανία

Συνήθως στη Ρουμανία, τα διακοσμητικά υφάσματα βρίσκονταν σε ένα δωμάτιο, που ονομαζόταν: *το μεγάλο σπίτι, το καλό σπίτι, το πριν το σπίτι, το καθαρό σπίτι*. Το δωμάτιο στέγαζε τον μεγαλύτερο και πλέον πολυποίκιλο αριθμό υφασμάτων, που αντιπροσώπευαν την προίκα. Στις περισσότερες περιπτώσεις μιλάμε για έναν εκθεσιακό χώρο (showroom), που δεν θερμαινόταν και που δεν ήταν σχεδιασμένο για ύπνο, αλλά για να δέχεται καλεσμένους.

1. Orlat, κομητεία Sibiu, Ρουμανία, περ. 1900. Συλλογή documentary graphics Μουσείου ASTRA.
2. Arașu de Jos, κομητεία Sibiu, Ρουμανία, 1955. Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA.
3. Poiana Sibiului, κομητεία Sibiu, Ρουμανία, 1968. Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA.
4. Săcădate, κομητεία Sibiu, Ρουμανία, 1993. Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA.
5. Anrig, κομητεία Sibiu, Ρουμανία, 2001. Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA.

6. Săcădate κομητεία Sibiu, Ρουμανία, 2018. Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA.
7. Miercurea Sibiului, κομητεία Sibiu, Ρουμανία, 2019. Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA.

Μελέτη περίπτωσης: Ο παραδοσιακός εσωτερικός χώρος στη Ρουμανία

Κατά τη διάρκεια του χειμώνα
ύφαινες μέχρι να κουραστείς,
οι άκρες των δακτύλων σου
θα αδυνατίζαν από το γνέσιμο
της κάνναβης

(Ana Gabor, 48 ετών, Vurpăr)

Από την κάνναβη,
η γυναίκα συντηρούσε το σπίτι της,
το κρεβάτι της, τον άντρα της
και τα παιδιά της, όλο το χειμώνα
δούλευε, για να ντύσει το νοικοκυριό

(Silvia Tecoanță, 63 ετών, Alțâna)

Εσωτερικοί χώροι στο Υπαίθριο Μουσείο ASTRA, 19^{ος} – 20^{ός} αι.:

- Vlădești, κομητεία Vâlcea (1)
- Mahmudia, κομητεία Tulcea (2)
- Oboga, κομητεία Olt (3)
- Desești, κομητεία Maramureș (4)
- Măgura, κομητεία Brașov (5)
- Sărânța, κομητεία Maramureș (6);
- Mierța, κομητεία Sălaj (7)

... χρόνια πριν, οι γυναίκες ήταν
δυστυχισμένες, τώρα είμαστε κυρίες

(Ana Gabor, 48 ετών, Vurpăr)

ΑΣΚΗΣΗ:

Ετοιμάστε μια ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

με βάση εικόνες παραδοσιακών εσωτερικών χώρων, συγκεκριμένων κρατών,
που χρονολογούνται στον 20ο αιώνα.

Υφάσματα για Τελετουργίες είναι τα υφάσματα, που συνδέονται άμεσα με σημαντικές στιγμές της ζωής των ανθρώπων, όπως η γέννηση, ο γάμος και η κηδεία, ή που χρησιμοποιούνται σε θρησκευτικές λιτανείες ή πολιτικές πομπές και παρελάσεις: μαντήλια, πετσέτες, λευκά είδη, πέπλα, χαλιά, τσάντες, κορδέλες.

Χαρακτηριστικά:

- Βρέθηκαν στα δωμάτια, όπου υποδέχονταν τους επισκέπτες, όπου φυλασσόταν η προίκα.
- Ήταν κατασκευασμένα από νήματα της καλύτερης ποιότητας (κάνναβη, λινάρι, μαλλί κ.λπ.), προσεκτικά επεξεργασμένα, τις περισσότερες φορές αγορασμένα από καταστήματα, κατασκευασμένα κατά παραγγελία (βαμβάκι, μετάξι, μεταλλική κλωστή, διακοσμητικές κορδέλες κ.λπ.)
- Η τεχνική της ύφανσης είχε προσαρμοστεί στους σκοπούς που εξυπηρετούσαν τα υφάσματα, αλλά το ίδιο ύφασμα μπορούσε να συνδυάσει δύο ή περισσότερες τεχνικές.
- Το ντεκόρ ήταν πολύπλοκο και γινόταν με διάφορες τεχνικές, ξεκινώντας από το μάζεμα στον αργαλειό και τελειώνοντας με τη χρήση βελονιών ύφανσης και κεντήματος, για να δημιουργηθεί ο πλούσιος συνδυασμός μοτίβων (γεωμετρικά, αρχιτεκτονικά, με φυτά, άνθη και πτηνά κ.λπ.) ή προσθέτοντας κορδόνια και δαντέλα.
- Χρωματικά, το φόντο των υφασμάτων ήταν πολύ πλούσιο και φτιαγμένο από έναν ή περισσότερους τόνους και μια πληθώρα συνδυασμών αποχρώσεων στη διακόσμηση.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

1. Παραδοσιακή γαμήλια πετσέτα, Ρωσία, 1780-1820.
Πηγή: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/158402>
(πρόσβαση 20.07.2021).
2. Λεπτομέρεια από γαμήλιο μαξιλάρι Ήπειρος, Ελλάδα. Harris, 1993.
3. Ύφασμα επίπλωσης, μέρος ενός γαμήλιου σετ, Σουηδία, 1801. Πηγή: <https://www.ikfoundation.org/itextilis/in-the-textile-dowry.html> (πρόσβαση 20.07.2021).
4. Κουβέρτα αλόγου, Tilișca, Ρουμανία, 1920. Λιμάνι Μουσείου ASTRA. Συλλογή υφασμάτων – κεντημάτων.
5. Γαμπριάτικο μαντήλι, Săliște, Ρουμανία, 1875-1915. Λιμάνι Μουσείου ASTRA. Συλλογή υφασμάτων – κεντημάτων.
6. Κάλυμμα δισκοπότηρου, Transylvania, Ρουμανία, 1817. Λιμάνι Μουσείου ASTRA. Συλλογή υφασμάτων – κεντημάτων.

1.

2.

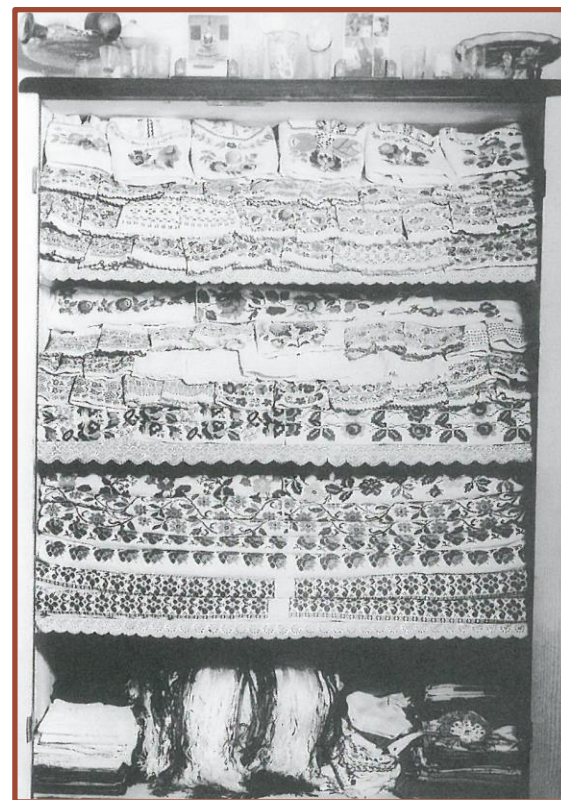

3.

1. *Η ιστορία της Εσθήρ*. Έργο του Marco del Buono Giamberti, Φλωρεντία, Ιταλία, 1460-1470. Πηγή: <https://images.metmuseum.org/CRDImages/ep/original/DP164799.jpg> (πρόσβαση 21.07.2021).

2. *Η προίκα*. Έργο του Vasili Pukirev, Ρωσία, 19^{ος} αιώνας. Πηγή: <https://en.wikipedia.org/wiki/> (πρόσβαση 21.07.2021).

3. *Αίθουσα Ταπισερί στο Croome Court*, Αγγλία, 8^{ος} αιώνας. Πηγή: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/209329> (πρόσβαση 22.07.2021).

3.

4.

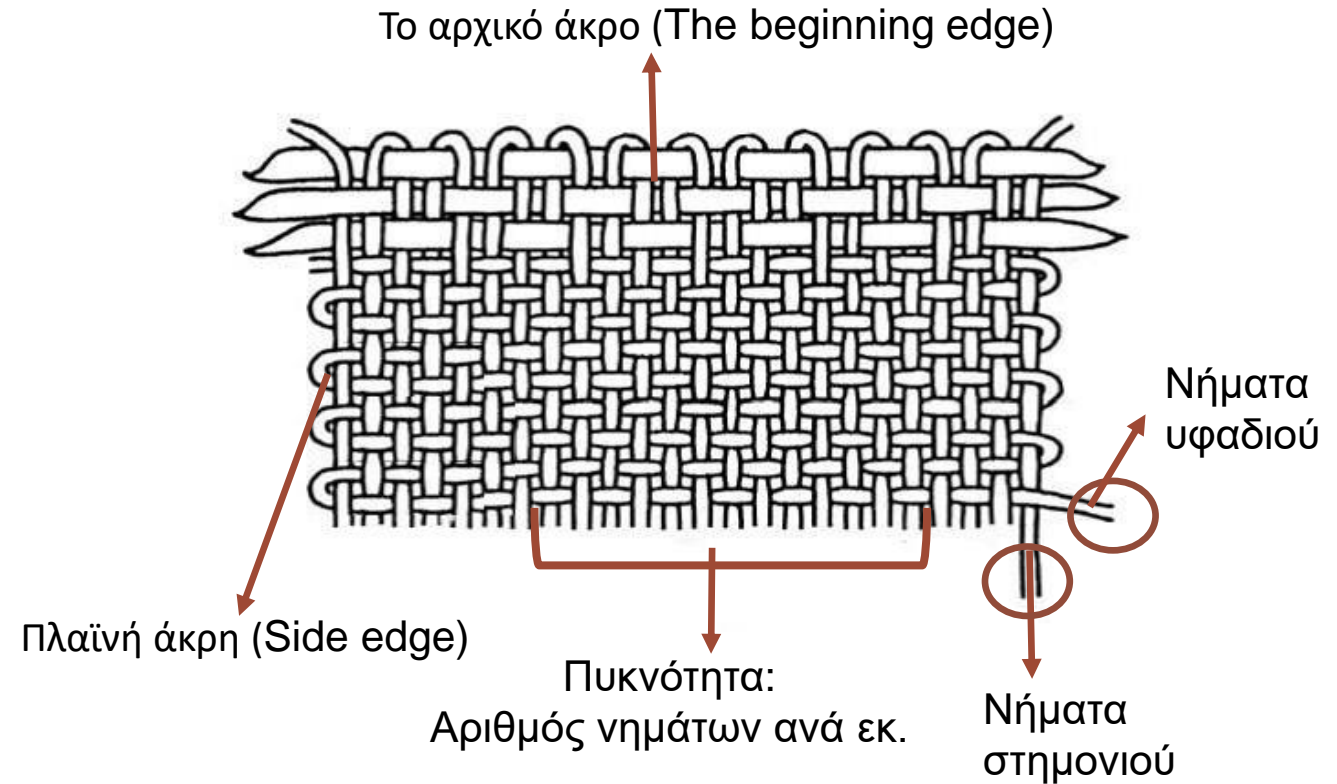
1. Παραδοσιακή προίκα Μουσουλμάνας νύφης, Βουλγαρία. Πηγή: <https://www.sbs.com.au/topics/voices/culture/article/2016/05/02/bulgarian-muslim-bride-revives-tradition-gelina-face-painting> (πρόσβαση 21.07.2021).
2. Παρουσίαση γαμήλιας άμαξας και σημαίας. Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA.
3. Παραδοσιακό γαμήλιο σετ, Σλοβακία. Harris, 1993.
4. Υφάσματα προικώ σε ντουλάπι φύλαξης της προίκας, Hauenstein, Germany. Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Dowry#/media/File:Aussteuerschrank_fcm.jpg (πρόσβαση 21.07.2021).

1.

2.

Δημιουργώντας Υφάσματα

- Υπάρχουν διάφορες μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή υφασμάτων, με πιο συνηθισμένη αυτήν της παρεμβολής δύο τύπων νημάτων, του στημονιού και του υφαδιού σε ορθή γωνία.
- Τα νήματα του στημονιού τεντώνονται κατά μήκος της ύφανσης, ενώ το υφάδι εισχωρεί επάνω και κάτω από τα νήματα του στημονιού.
- Η πυκνότητα της ύφανσης εξαρτάται από τον αριθμό των στρεβλωμένων νημάτων ανά εκατοστό.

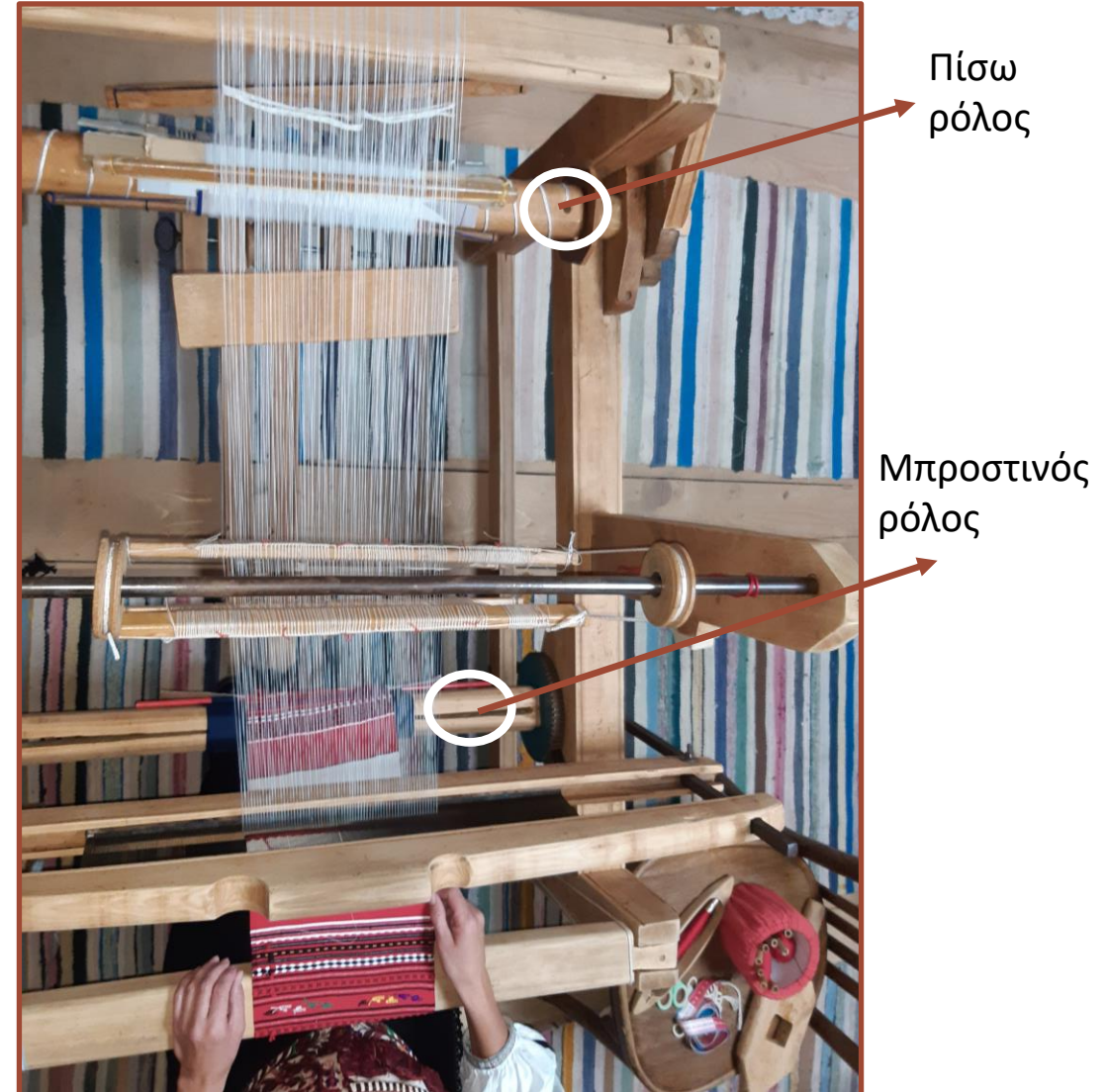
Γραφική παράσταση ύφανσης.
Cioară, 1998

Δημιουργώντας Υφάσματα

- Για την ύφανση ενός υφάσματος, πολύ σημαντική διαδικασία αποτελεί το **διάσιμο (warping)**. Πρόκειται για το τέντωμα των νημάτων του στημονιού, τα οποία καταλήγουν στους δύο ρόλους, χωρίς τους οποίους, δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί η διαδικασία της ύφανσης:

Ο ένας είναι ο ρόλος του στημονιού: το σύνολο των παράλληλων κλωστών τυλίγονται γύρω από ένα ξύλινο ρολό, το οποίο βρίσκεται στο πίσω μέρος του οριζόντιου αργαλειού και το οποίο μεταφέρει το στημόνι κατά τη διαδικασία της ύφανσης.

Ο άλλος ρόλος είναι τοποθετημένος στο μπροστινό μέρος του αργαλειού και σε αυτόν τυλίγεται το τελειωμένο υφαντό.

Διάσιμο - Η διαδικασία (loom warping).

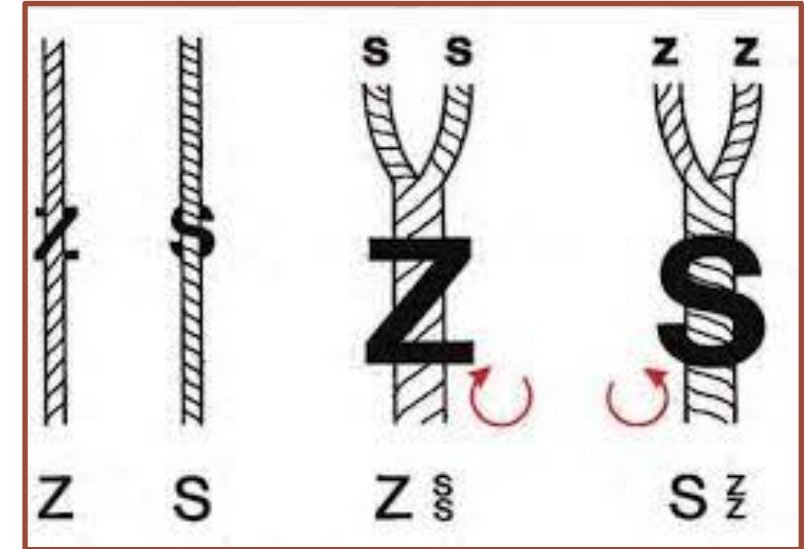
Φωτογραφία της Elena Găvan, 2020.

Δημιουργώντας Υφάσματα

- Τα νήματα δημιουργούνται με την ένωση ασυνεχών ινών, συνήθως μέσω **συστροφής** (κλώσης) (**twisting, spinning**) γύρω από το μήκος τους, προκειμένου να δημιουργηθεί συνοχή μεταξύ τους.
- Ένα καθοριστικό στοιχείο των στριφτών νημάτων είναι η **κατεύθυνση της συστρώσης**:
 - ✓ προς τα δεξιά (αντίθετα από την κίνηση των δεικτών του ρολογιού), η οποία χαρακτηρίζεται ως συστρώση νημάτων "S".
 - ✓ προς τα αριστερά (σύμφωνα με την κίνηση των δεικτών του ρολογιού), η οποία ονομάζεται συστρώση νημάτων "Z".

1.

2.

1. Περιστροφή / κλώσιμο νημάτων. Συλλογή φωτογραφιών Μουσείου ASTRA.
2. Γραφική απόδοση της κατεύθυνσης της κλώσης.

Πηγή: http://cclbsebes.ro/docs/Sebus_2_2010/01_Paula_Mazare.pdf (πρόσβαση 22.07.2021)

Δημιουργώντας Υφάσματα

- Οι παραλλαγές στην **όψη της πλέξης** δημιουργούνται από τη χρήση διαφορετικών νημάτων, πέραν αυτών του στημονιού, καθώς και από το μέτρημα, το στρίψιμο και το χρώμα.
- Κάθε παραλλαγή του υφιδιού προϋποθέτει ξεχωριστή πηγή νημάτων.
- Η ύφανση προκύπτει από την **επανάληψη**.

1. Σαΐτες με διαφορετικά νήματα υφιδιού

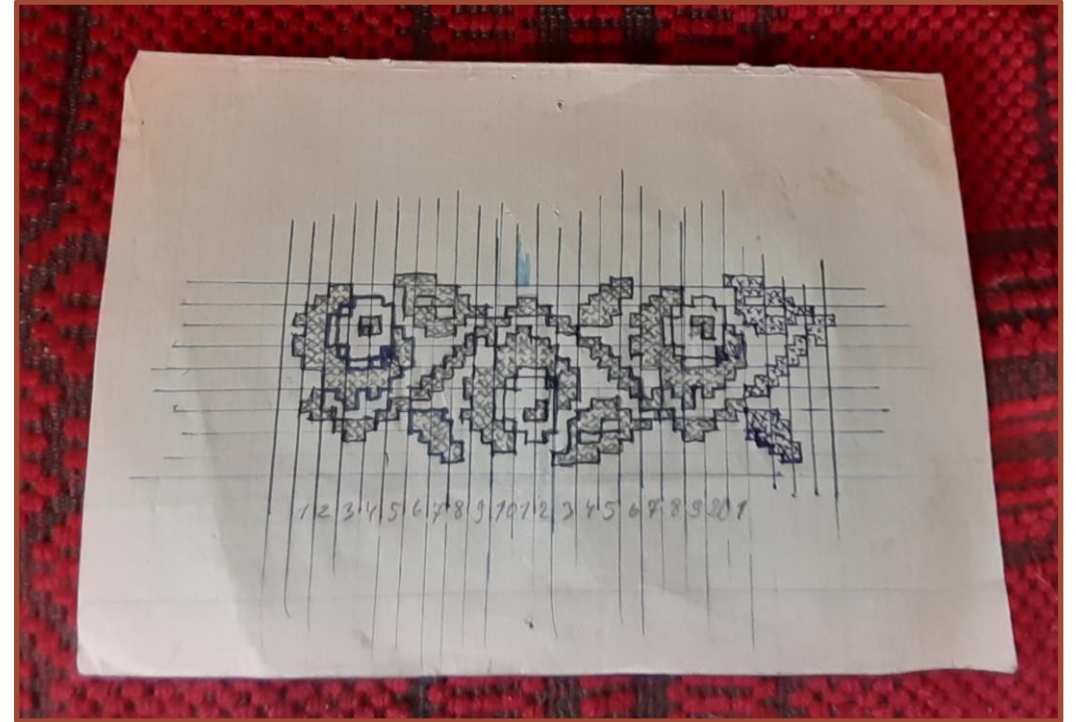
2.

1. Πηγή νημάτων υφιδιού. 2. Ύφανση σε εξέλιξη.
Φωτογραφίες της Elena Găvan, 2020.

Είδη Ύφανσης

- Ο **σχεδιασμός**, μέσω του οποίου προσδιορίζεται η διαδοχή των νημάτων του υφαδιού είναι σημαντικός για τη δημιουργία μιας πλέξης. Το παλαιότερο σύστημα για το σχεδιασμό μοτίβων είναι η δημιουργία σχημάτων σε χαρτί με τετράγωνα ή τελείες.

Κάθε τετράγωνο αντιπροσωπεύει μια θέση, ένα σημείο στο οποίο το υφάδι συναντά το στημόνι. Σε περίπτωση που ένα τετράγωνο μείνει κενό, αντιπροσωπεύει ένα νήμα υφαδιού επάνω από ένα νήμα στημονιού. Εάν μια κατακόρυφη στήλη φέρει δύο ή περισσότερα τετράγωνα, αντιπροσωπεύει ένα στημόνι που κινείται επάνω από δύο ή περισσότερα νήματα υφαδιού. Το ίδιο συμβαίνει και οριζόντια, στην περίπτωση δύο ή περισσότερων συνεχόμενων κενών, τα οποία αντιπροσωπεύουν το νήμα υφαδιού, που κινείται επάνω από δύο ή περισσότερα νήματα υφαδιού.

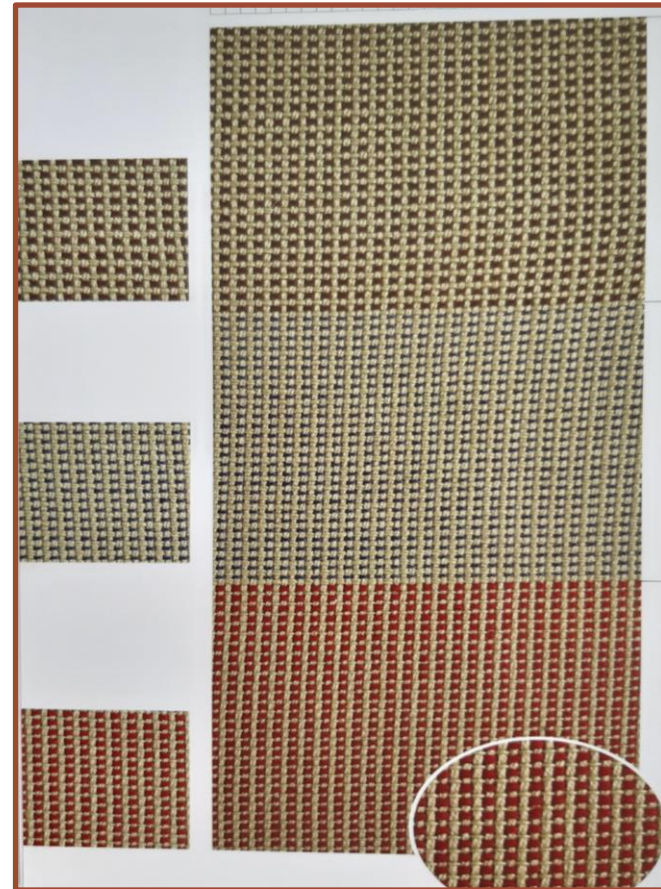

Σχέδιο λουλουδιού από την υφάντρια Maria Tărăță, Racovița, Ρουμανία. Φωτογραφία της Elena Găvan, 2020.

- Κατά τη διάρκεια της ύφανσης, το στημόνι και το υφάδι μπορούν να μπλέκονται με πολλούς και διάφορους τρόπους, από τους οποίους αντίστοιχα προκύπτουν και διαφορετικοί τύποι ύφανσης:

1. Απλή ύφανση*, γνωστή στην εξειδικευμένη διεθνή βιβλιογραφία ως **ραβδωτή** ή απλή (**tabby, plain**) ύφανση.

- Είναι ένας από τους τρεις βασικούς τύπους ύφανσης, μαζί με τη διαγώνια ύφανση (twill) και την ύφανση σατέν.
- Είναι η απλούστερη μορφή ύφανσης και χαρακτηρίζεται από τη γενική χρήση ενός μόνο σετ νημάτων στημονιού και υφιδιού, το δε σχέδιο δημιουργείται εισάγοντας, εναλλάξ, τα επάνω και κάτω νήματα που προαναφέρθηκαν, δημιουργώντας έτσι ένα σχέδιο σαν πίνακα.
- Με τη χρήση χρωματιστών νημάτων στο στημόνι και το υφάδι ή νήματα διαφορετικού πάχους και είδους, μπορεί να δημιουργηθεί μια ευρεία ποικιλία σχεδίων.
- Είναι το πιο σταθερό από όλα τα είδη ύφανσης και χρησιμοποιείται ως φόντο ή βάση για πολλές άλλες κατασκευές.

Ραβδωτή ύφανση.
(Nixon, 2018).

*γνωστή στη Ρουμανία ως ύφανση με δύο άξονες

2. Η ύφανση είναι γνωστή στην εξειδικευμένη διεθνή βιβλιογραφία ως **Διαγώνια ύφανση (Twill)**

- Αποτελεί έναν από τους τρεις θεμελιώδεις τύπους ύφανσης μαζί με τη ραβδωτή και τη σατέν ύφανση.
- Πρόκειται για ύφανση με απλή δομή.
- Δημιουργείται με το πέρασμα του νήματος του υφαδιού επάνω από ένα ή περισσότερα νήματα στημονιού, στη συνέχεια κάτω από δύο ή περισσότερα νήματα κ.ο.κ., με ένα "σκαλοπάτι" ή κενό ανάμεσα στις σειρές, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα διαγώνιο σχέδιο, το οποίο αποτελεί και το χαρακτηριστικό αυτού του τύπου ύφανσης.

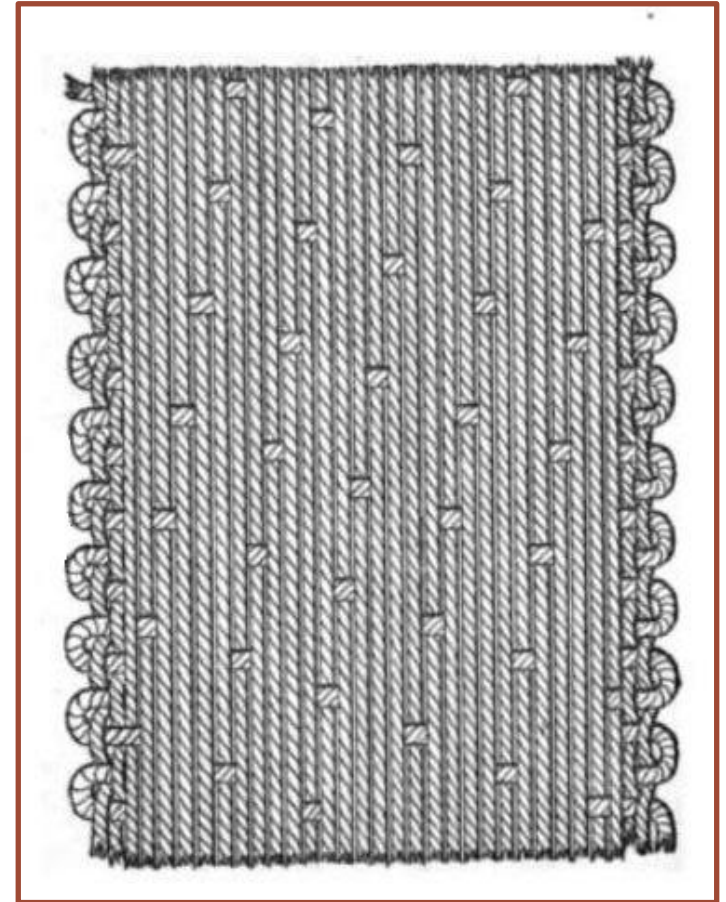

Διαγώνια ύφανση.
(Nixon, 2018).

* Γνωστή στη Ρουμανία ως ύφανση με τρεις άξονες.

3. Η ύφανση, που είναι γνωστή στην εξειδικευμένη βιβλιογραφία ως **Σατέν (Satin)**

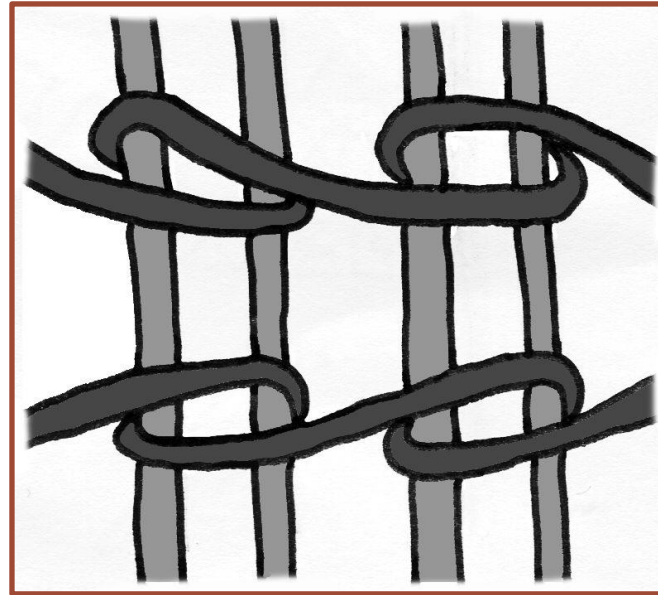
- Είναι ένας από τους τρεις βασικούς τύπους ύφανσης μαζί με τη ραβδωτή και τη διαγώνια ύφανση.
- Είναι επίσης μια δομή ύφανσης που παράγει ένα ύφασμα γυαλιστερό και λείο στη μία πλευρά.
- Επιτυγχάνεται, περνώντας πολλά νήματα υφαιδιού (τέσσερα ή περισσότερα) επάνω από ένα νήμα στημονιού και, στη συνέχεια, τέσσερα νήματα στημονιού επάνω από ένα νήμα υφαιδιού κ.ο.κ., με αποτέλεσμα τη γυαλιστερή εμφάνιση του υφάσματος, που δίνει η αντανάκλαση του φωτός.
- Η τεχνική συχνά συγχέεται με το μεταξωτό σατέν.

Δομή σατέν ύφανσης.

4. Ο τύπος ύφανσης γνωστός στην εξειδικευμένη διεθνή βιβλιογραφία ως **Soumakh**

- Η ύφανση soumakh είναι επίσης γνωστή ως **ύφανση με κοτσίδες (braiding)**.
- Δημιουργείται όταν τα νήματα του υφαδιού εισχωρούν επάνω από τέσσερα νήματα στημονιού, πριν τραβηχτούν κάτω από τα δύο τελευταία νήματα. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται σε κάθε γραμμή.
- Ανάλογα με τον τύπο των νημάτων που χρησιμοποιείται, προκύπτουν διαφορετικά αποτελέσματα. Για παράδειγμα, η ύφανση που παράγεται από μακριά ή χοντρά νήματα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διακόσμηση επιτοίχιας ταπισερί, ενώ η ύφανση που δημιουργείται από λεπτότερα νήματα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για χαλιά και τσάντες.
- Η τεχνική είναι ευρέως διαδεδομένη στην Ανατολή.

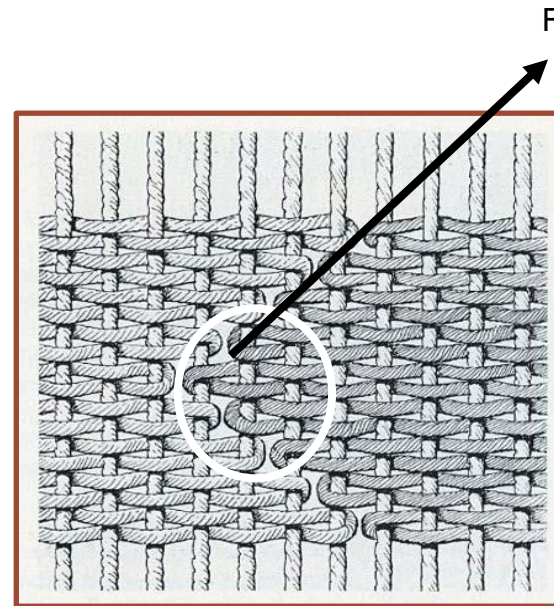
Γραφική αναπαράσταση της τεχνικής.

Δομή ύφανσης Soumakh, Borchali, Γεωργία, τέλος 19^{ου} αιώνα.

4. Ο τύπος ύφανσης, που είναι γνωστός στην εξειδικευμένη διεθνή βιβλιογραφία ως **Κιλίμι (Kilim)**

- Η ύφανση που εμφανίζει το κιλίμι, είναι απλή, χωρίς κόμπους, γνωστή και ως ταπισερί με κενά (**gap tapestry**).
- Επιτυγχάνεται περνώντας τα νήματα του υφιδιού πάνω από κάθε νήμα στημονιού, με αποτέλεσμα η ίδια όψη να υπάρχει και στις δύο πλευρές του υφάσματος (το στημόνι είναι εντελώς κρυμμένο κάτω από το υφάδι).
- Όταν χρειάζεται νέο χρώμα, το υφάδι εισχωρεί κάτω από το στημόνι μέχρι το σημείο που αλλάζει το σχέδιο και πρέπει να ενταχθεί το νέο χρώμα, δημιουργώντας έτσι τα κενά στην ύφανση.
- Πρόκειται για τεχνική που εφαρμόζεται στην Ανατολή.

Γραφική αναπαράσταση της τεχνικής.

Fante

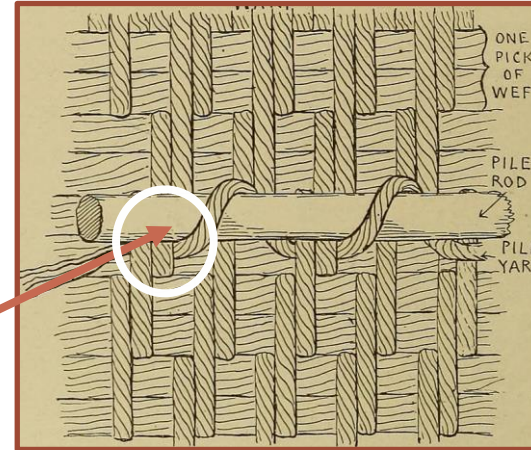

Δομή της ύφανσης που εμφανίζει το Κιλίμι.

Πηγή: <https://www.kilim.com/kilim-wiki/weaving-techniques/> (πρόσβαση 22.07.2021).

5. Ο τύπος ύφανσης που είναι γνωστός στην εξειδικευμένη διεθνή βιβλιογραφία ως ύφανση με πέλος (Pile Weave)

- Πρόκειται για έναν από τους πιο διαδεδομένους τύπους ύφανσης, που χρησιμοποιείται στα χαλιά με πέλος ή κόμπους.
- Δημιουργείται με την ενσωμάτωση πέλους / κόμπων / θηλιών μέσα από τα νήματα του στημονιού και του υφαιδιού, προκειμένου να δημιουργηθεί μια απαλή υφή.
- Στην παραδοσιακή ύφανση με το χέρι, το πέλος σχηματίζεται με τη χρήση μιας ξύλινης ή μεταλλικής ράβδου, που μπορεί να εισαχθεί στο “στόμα” των στημονιών και μετά την απομάκρυνσή της, οι άκρες του πέλους θα σχηματίσουν θηλιές, που θα παραμείνουν στην ύφανση.
- Μια διαδεδομένη τεχνική στη Δύση.

Γραφική αναπαράσταση της δομής. (Roth, 1918).

Γραφική αναπαράσταση του Τουρκικού ασύμμετρου κόμπου. (Middleton, 1996).

Η δομή μιας πλέξης με θηλιά. Λεπτομέρεια σε γιλέκο του 1845.*

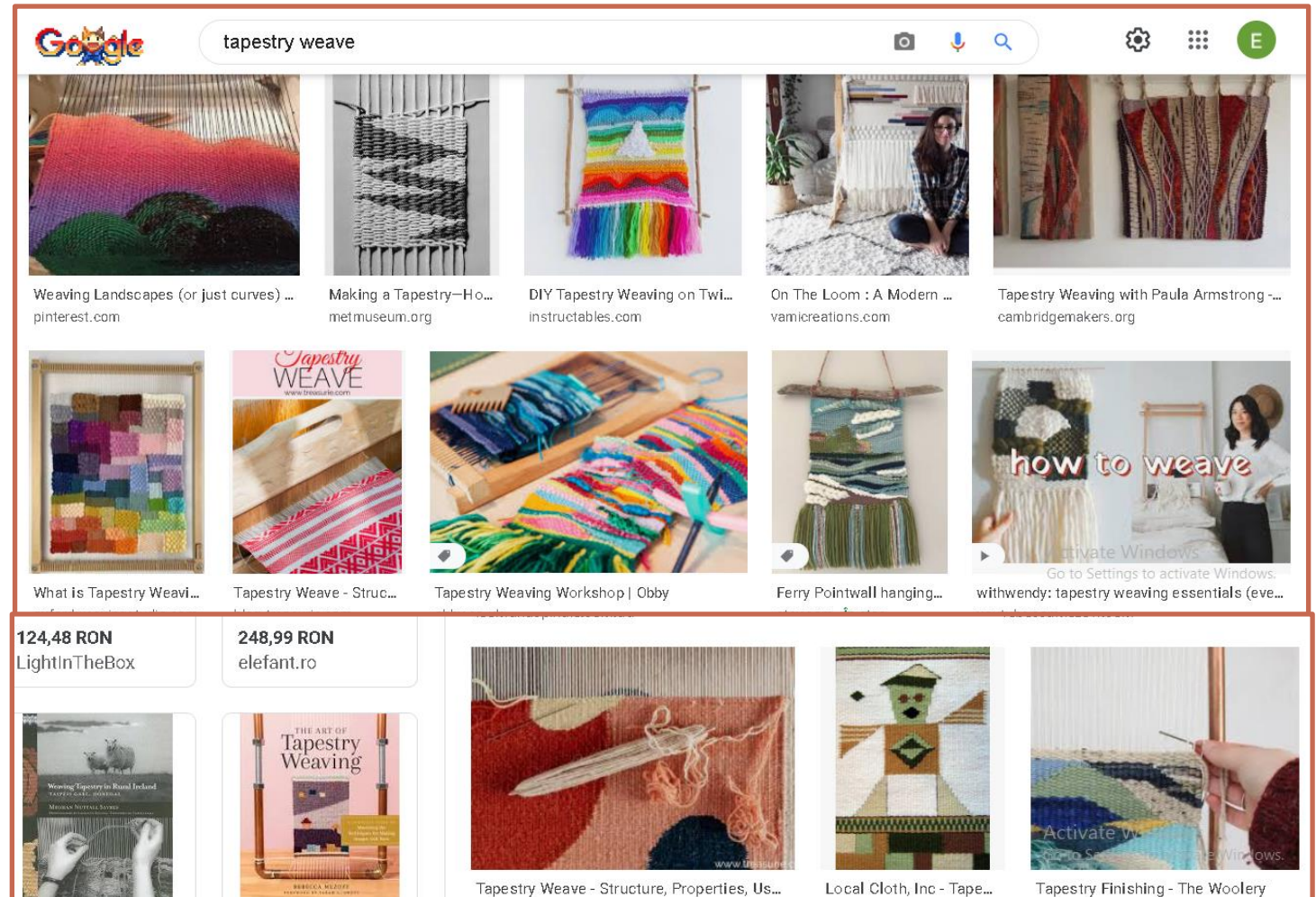

Η δομή μιας πλέξης με θηλιά. (Middleton, 1996).

* Πηγή: https://en.wikipedia.org/wiki/Satin#/media/File:Satin_weave_in_silk_90.jpg (πρόσβαση 22.07.2021).

6. Ο τύπος ύφανσης, που είναι γνωστός στην εξειδικευμένη βιβλιογραφία ως ύφανση **Ταπισερί (Tapestry Weaving)** *

- Η ύφανση ταπισερί είναι ένας από τους παλαιότερους τύπους ύφανσης, που όμως παραμένει πολύ δημοφιλής σήμερα ανάμεσα, τόσο σε αρχάριους, όσο και σε έμπειρους υφαντές.
- Η τεχνική αναδεικνύει το καλλιτεχνικό, μάλλον, μέρος της ύφανσης, παρά τη λειτουργία της.
- Πρόκειται για τεχνική διαδεδομένη στη Δύση.

Οι ταπισερί σήμερα

* Υπάρχει ειδική ενότητα για Ταπισερί.

7. Ο τύπος ύφανσης, που είναι γνωστός στην εξειδικευμένη διεθνή βιβλιογραφία ως ύφανση **Χαλιών (Rug weaving)**.

- Η ταπητουργία έχει τελειοποιηθεί σε διάφορα μέρη του κόσμου από την προϊστορία μέχρι σήμερα, γι' αυτό και υπάρχουν πολλά στυλ και είδη χαλιού (κιλίμι, χαλί με κόμπους, soumakh, verneh κλπ.)
- Επειδή τα χαλιά είναι αρκετά μεγάλα, κατασκευάζονται σε μεγάλο οριζόντιο αργαλειό, αλλά και σε κάθετο.
- Στις παλαιότερες, αλλά και στις σύγχρονες Ευρωπαϊκές αγορές, βρίσκουμε χαλιά, τα οποία φέρουν ονομασίες επιμέρους περιοχών, οι οποίες και εγγυώνται την ποιότητα και την ανθεκτικότητά τους.

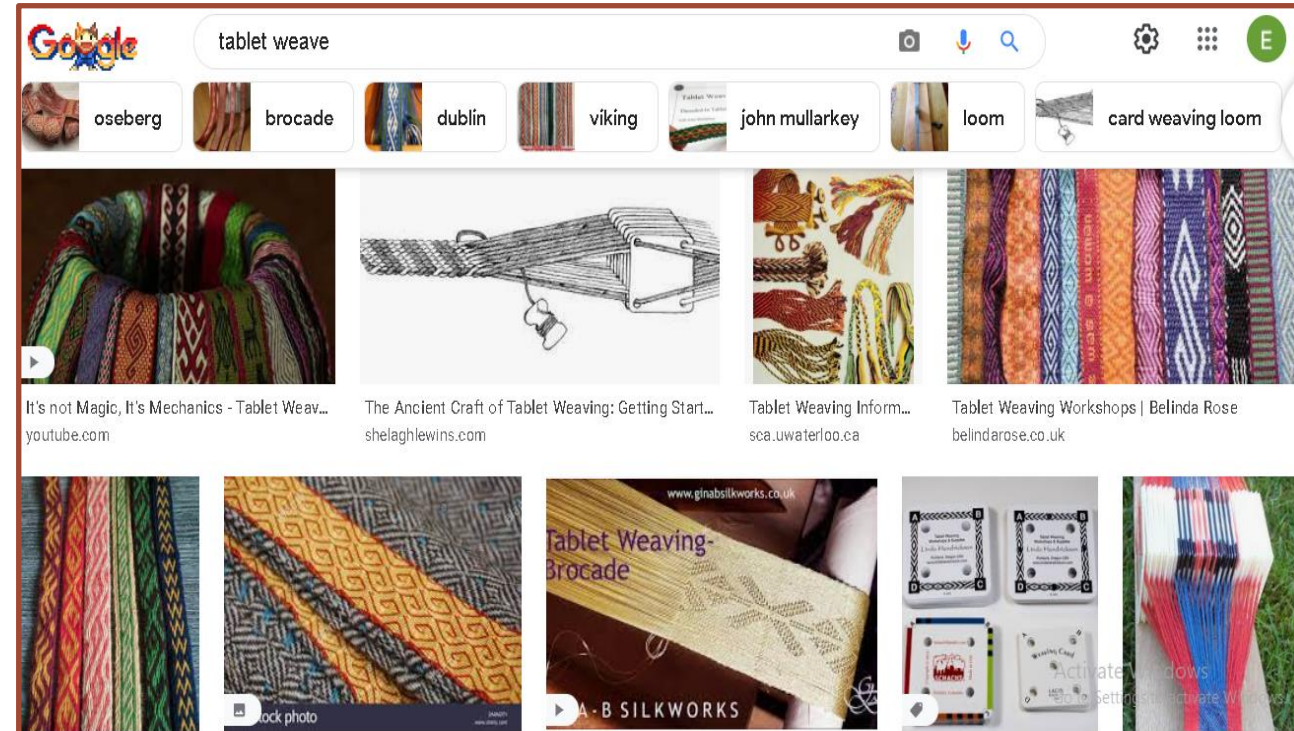
Είδη χαλιών από Βόρεια Αμερική, Καύκασο, Τουρκεστάν και Ιράν. (Middleton, 1996)

Είδη χαλιών από Τουρκία, Ινδία, Κίνα/Θιβέτ και Ευρώπη. (Middleton, 1996)

8. Ο τύπος ύφανσης, που είναι γνωστός στη διεθνή βιβλιογραφία ως ύφανση με Καρτέλες (Tablet weaving)

- Η ύφανση με καρτέλες είναι μια πολύ παλιά τεχνική, δημοφιλής σήμερα στους αρχαίους υφαντές.
- Οι καρτέλες κατασκευάζονταν από πολλά και διαφορετικά υλικά, όπως φλοιό δέντρων, ξύλο, μέταλλο, δέρμα κ.λπ., ενώ σήμερα χρησιμοποιούνται καρτέλες από χαρτόνι (ακόμη και από κάρτες παιχνιδιών).
- Ο αριθμός των οπών, που έχει κάθε ταμπλέτα, καθορίζει την πολυπλοκότητα των μοτίβων που μπορούν να υφανθούν. Όσο περισσότερες οπές χρησιμοποιούνται, τόσο περισσότερα σχέδια μπορούν να υφανθούν.
- Πολύ σημαντική σε αυτή την τεχνική, είναι η προσεκτική εισχώρηση συρμάτων σε οπές, από τις οποίες εξαρτάται η επιτυχία του σχεδίου.
- Η τεχνική αυτή χρησιμοποιείται συχνά για να δημιουργηθούν αντικείμενα, όπως ζώνες, στολίδια ρούχων κ.λπ.

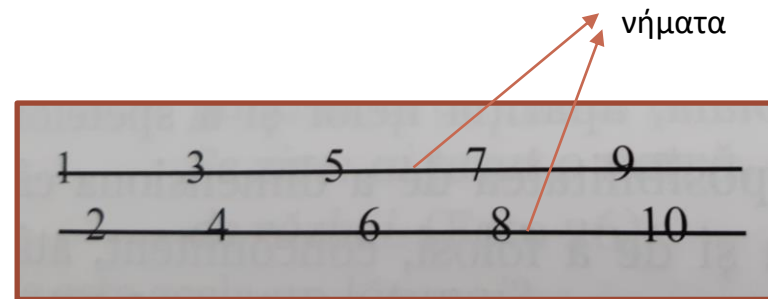
Πηγή: <https://www.google.com/search?q=tapestry+weave> (πρόσβαση 22.07.2021).

Μελέτη Περίπτωσης – Τεχνικές Ύφανσης στη Ρουμανία

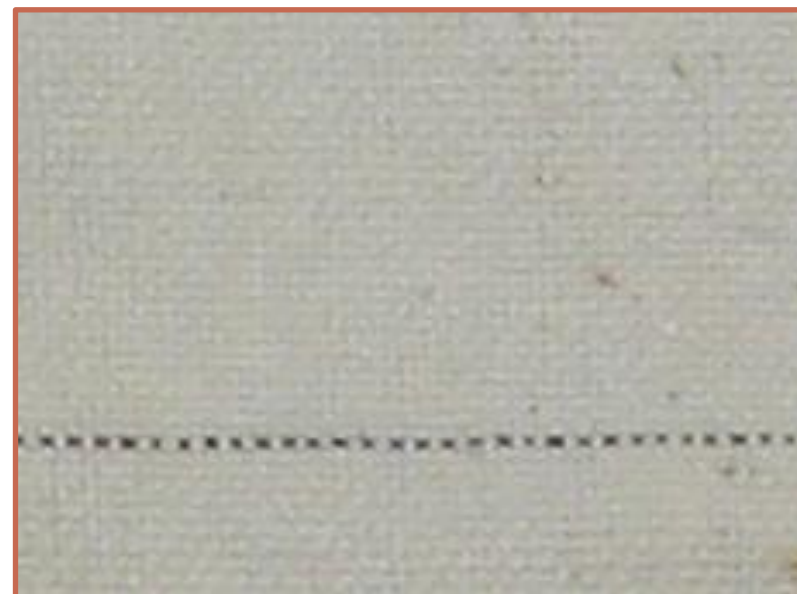
Στην εξειδικευμένη βιβλιογραφία, σε επιτόπιες έρευνες, οι όροι που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή ενός υφάσματος συνδέονται, πρώτον με την τεχνική του διάσιμου και τον αριθμό των μιταριών που χρησιμοποιούνται, και δεύτερον με την τεχνική δημιουργίας του σχεδίου. Ακολουθούν μερικές από τις πλέον χρησιμοποιούμενες τεχνικές.

1. Ύφανση με δύο άξονες:

- Ο απλούστερος τρόπος για το διάσιμο και την ύφανση.
- Χρησιμοποιείται ένας οριζόντιος αργαλειός, με δύο πατήθρες και δύο κρεμαστά μιτάρια.
- Ανάλογα με την ποιότητα των νημάτων, που χρησιμοποιούνται για το στημόνι και για το υφάδι, η τεχνική διαθέτει δύο παραλλαγές. Στη μία, το στημόνι και το υφάδι είναι και τα δύο ορατά, ενώ στη δεύτερη, το στημόνι είναι κρυμμένο.
- Χρησιμοποιείται για την κατασκευή φίνων χρηστικών και διακοσμητικών αντικειμένων, όπως είναι οι πετσέτες, τα τραπεζομάντιλα, τα λινά, τα υφάσματα για πουκάμισα κ.λπ.

Γραφική σχεδίαση τύπου με διάσιμο δύο αξόνων. (Găvan, 2016).

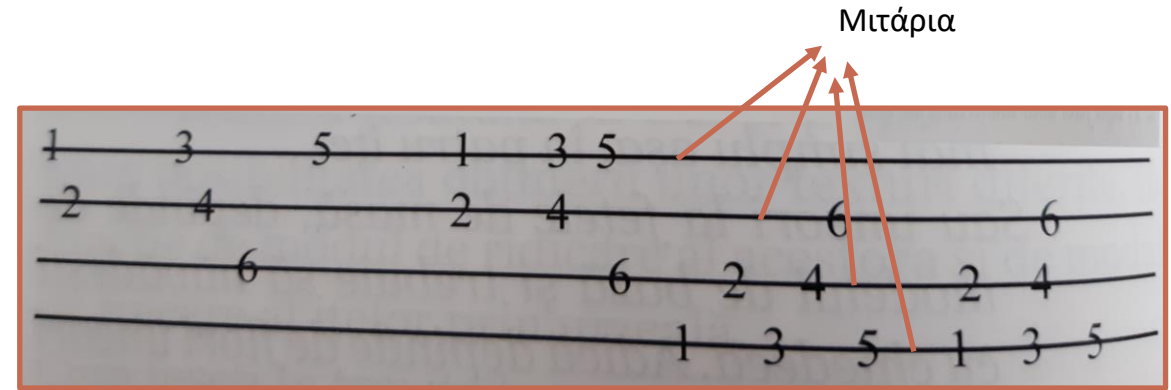

Λεπτομέρεια υφάσματος, που υφάινεται με 2 άξονες.

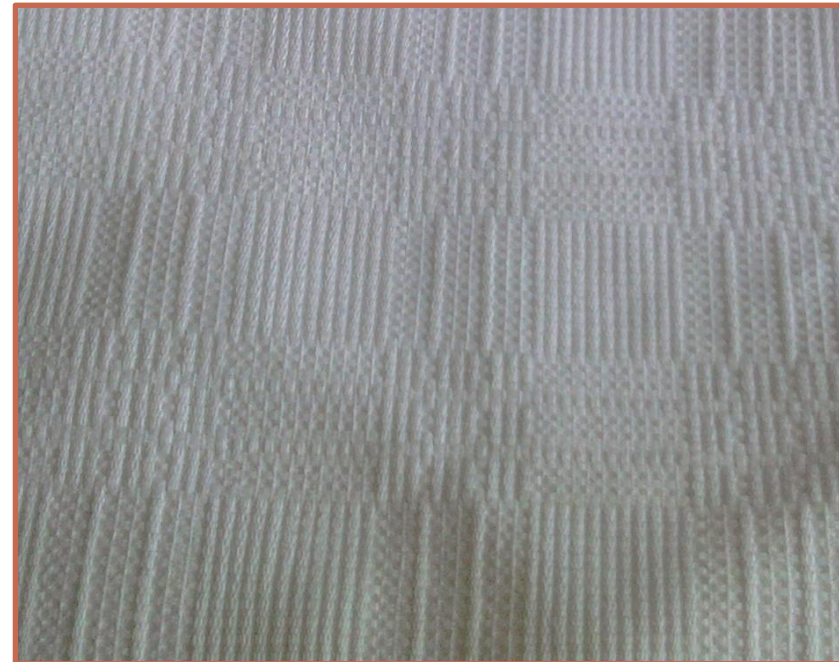
Μελέτη Περίπτωσης – Τεχνικές Ύφανσης στη Ρουμανία

2. Ύφανση με τέσσερις άξονες:

- Χρησιμοποιείται οριζόντιος αργαλειός με τέσσερις πατήθρες και τέσσερα κρεμαστά μιτάρια.
- Ένα πλήθος διαφορετικών υφών προκύπτει, ανάλογα με τον προγραμματισμό ανύψωσης των μιταριών, μέσω των οποίων έχουν εισαχθεί τα νήματα του στημονιού, όπως απαιτείται από το σχέδιο 1,2,3,4,5,6,7,8 / 1,2,3,4,1,2,3,4, ;
- Χαρακτηριστική αυτής της τεχνικής είναι η προσοχή που δίδεται στη διαδικασία του διάσιμου.
- Χρησιμοποιείται για να δημιουργηθούν χρηστικά και διακοσμητικά αντικείμενα: σακιά, τσάντες, χαλιά επιτοίχια / κρεβατιού / επιτραπέζια, κρεμαστά, υφάσματα για ανδρικά παντελόνια και για χειμερινά ρούχα κ.λπ.

Γραφική σχεδίαση διάσιμου με τέσσερις άξονες, με μοτίβο λουλουδιών δύο όψεων. (Găvan, 2016)

Λεπτομέρεια
τραπεζομάντιλου,
με διάσιμο τεσσάρων
αξόνων και σχέδιο
λουλουδιών δύο όψεων.

Μελέτη Περίπτωσης – Τεχνικές Ύφανσης στη Ρουμανία

Οι τεχνικές ύφανσης που παρουσιάζονται, επιτρέπουν την ανάπτυξη μιας απλής διακόσμησης, που αποτελείται από οριζόντιες «ρίγες» και καρό μοτίβα (checks) σε όλη την επιφάνεια του υφάσματος.

Προκειμένου να δημιουργηθούν πιο σύνθετα υφάσματα από διακοσμητική και χρωματική άποψη, χρησιμοποιούνται άλλες τεχνικές ύφανσης και διακόσμησης για να τα συμπληρώσουν:

ύφανση με “κουβάρια”, ύφανση και μάζεμα με κόμπους, με μικρά μιτάρια, με βελόνες, επάνω από τα νήματα, ανάμεσα στα νήματα, με θηλειές, κιλίμια κλπ.

Λεπτομέρεια πετσέτας, μοτίβο με άνθη “μαζεμένο” (picked) ανάμεσα στις κλωστές.

Λεπτομέρεια πετσέτας, μοτίβο με άνθη “μαζεμένο” (picked) επάνω από τις κλωστές.

Λεπτομέρεια πετσέτας, γεωμετρικό σχέδιο “μαζεμένο” με βελόνα (needle picked)

Λεπτομέρεια πετσέτας, γεωμετρικό σχέδιο “μαζεμένο” (picked).

Μελέτη Περίπτωσης – Τεχνικές Ύφανσης στη Ρουμανία

Λεπτομέρεια πετσέτας, μοτίβο με άνθη “μαζεμένο” (ricked) με μικρά μιτάρια.

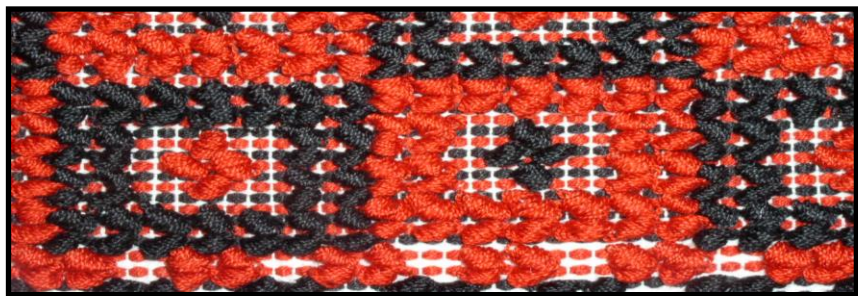
Λεπτομέρεια από χαλί κρεβατιού, “μαζεμένο” (ricked) με κουβάρια.

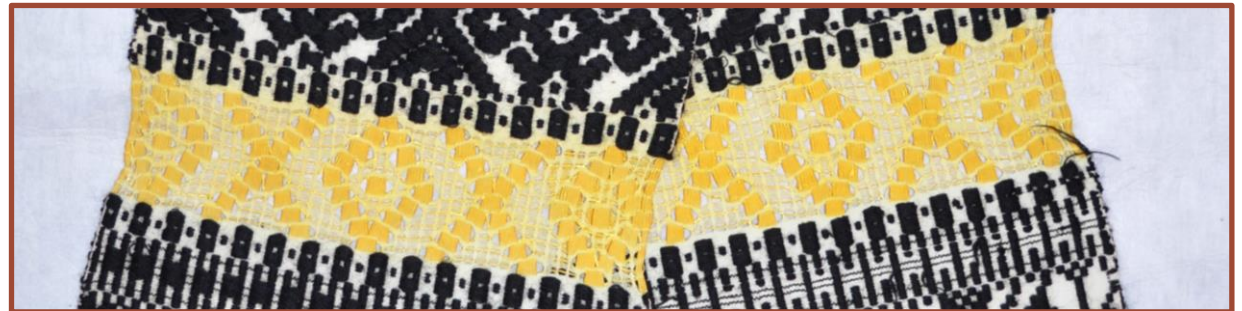
Λεπτομέρεια από πετσέτα, με γεωμετρικό σχέδιο “μαζεμένο” (ricked) με βελόνα.

Λεπτομέρεια από χαλί, με γεωμετρικό σχέδιο, “μαζεμένο” (ricked) σαν Κιλίμι.

Λεπτομέρεια από χαλί, με γεωμετρικό σχέδιο, “μαζεμένο” (ricked) με θηλιά.

Λεπτομέρεια από πετσέτα, με διάτρητο γεωμετρικό σχέδιο.

Άσκηση:

Πραγματοποιήστε μια **Μελέτη Περίπτωσης**,
με βάση τα χαρακτηριστικά ύφανσης, που εφαρμόζονται στη χώρα σας

Η ύφανση με το χέρι βασιζεται, στην πραγματικότητα, σε τρεις κύριες λειτουργίες :

1. Στην ανύψωση των νημάτων του στημονιού, εάν χρειάζεται.

2. Στην εισχώρηση των νημάτων του υφαδιού επάνω και κάτω από τα νήματα του στημονιού.

3. Στο χτύπημα των νημάτων του υφαδιού, που μπλέκονται με αυτά του στημονιού, ώστε να γίνει πιο γερό το ύφασμα.

Η ποικιλία των υφάνσεων

Καθορίζεται από την αλλαγή της υφής, τη χρήση διαφορετικών χρωμάτων νημάτων, την εναλλαγή τους και την εισχώρηση επιπλέον νημάτων στημονιού και υφαδιού.

Σήμερατα υφάσματα μπορούν να θεωρηθούν ως:

- Προϊόντα της τεχνολογίας και της εξέλιξής της
- Στοιχεία του υλικού πολιτισμού
- Σύμβολα πολιτισμού
- Έργα τέχνης
- Εμπορεύσιμα είδη
- Αποτέλεσμα των ανθρώπινων δραστηριοτήτων

Fabienne Médard, *Switzerland: Neolithic Period*, in *Textiles and Textile Production in Europe from prehistory to AD 400*, edited by Margarita Gleba and Ulla Mannering, *Ancient Textiles Series vol. 11*, Oxbow Books 2012, pp. 367-377;

Pierre Bonte, Michel Izard, *Dicționar de etnologie și antropologie*, ed. Polirom, Iași, 1999;

Marta Bazzanella, Lorenzo Dal Rì, Alfio Maspero, Irene Tomedi, *Iron Age Textile artefacts from Riesenferner/Vedretta di Ries (Bolzano/Bozen – Italy)*, in „Hallstatt Textiles” *Technical Analysis, Scientific Investigation and Experiment on Iron Age Textiles*, edited by Peter Bichler, Karina Grömer, Regina Hofmann-de Keijzer, Anton Kern and Hans Reschreiter, *BAR International Series* 2005, pp. 151 – 160;

Gleba Margarita, *Italian textiles from prehistory to Late Antique times*, in: *A stitch in time: Essays in Honor of Lise Bender Jørgensen*, Gotheburg University, 2014, pp. 145-169;

Jennifer Harris, *5000 of Textiles*, Publisher British Museum Press in association with the Whitworth Art Gallery and the Victoria and Albert Museum, London, 1993;

Canepa P. Matthew, *Textiles and elite tastes between the Mediterranean, Iran and Asia at the end of Antiquity*, in: *Global Textile Encounters*, edited by Marie-Louise Nosch, Zhao Feng and Lotika Varadarajan, *Ancient Textiles Series vol. 20*, Oxford, 2015, pp. 1-14;

Thépaut-Cabasset Corinne, *Fashion Encounters: The “Siamoise”, or the impact of the Great Embassy on textile design in Paris in 1687*, in: *Global Textile Encounters*, edited by Marie-Louise Nosch, Zhao Feng and Lotika Varadarajan, *Ancient Textiles Series vol. 20*, Oxford, 2015, pp. 165 – 170;

Riello Giorgio, *The World of Textiles in Three Spheres: European woollens, Indian cottons and Chinese silks, 1300–1700*, in: *Global Textile Encounters*, edited by Marie-Louise Nosch, Zhao Feng and Lotika Varadarajan, *Ancient Textiles Series vol. 20*, Oxford, 2015, pp. 94-105;

Andersson Strand Eva, *Northerners: Global travelers in the Viking Age*, in: *Global Textile Encounters*, edited by Marie-Louise Nosch, Zhao Feng and Lotika Varadarajan, Ancient Textiles Series vol. 20, Oxford, 2015, pp. 75-80;

MARTENS 2015 - VIBE MARIA MARTENS, *The Colourful Qualities of Desire: Fashion, colours and industrial espionage*, in: *Global Textile Encounters*, edited by Marie-Louise Nosch, Zhao Feng and Lotika Varadarajan, Ancient Textiles Series vol. 20, Oxford, 2015, pp. 159;

Grömer 2013: Karina Grömer, Helga Rösel-Mautendorfer, Hans Reschreiter, *Function of textiles in the salt mines*, in: *Textiles from Hallstatt. Weaving Culture in Bronz Age and Iron Age Salt Mines*, Arhaeolingua, vol. 29, Budapesta, 2013, pp. 99-119;

M A Hann and B G Thomas, *Patterns of Culture - Decorative Weaving Techniques*, Ars Textrinaa no. 36, The University of Leeds, Leeds, 2005, ISBN: 0-9549640-1-2;

Andrew Middleton, *Rugs and carpets. Techniques, traditions and designs*, published Reed Books Michelin House, London, 1996;

Anne Dixon, *Handweavers`s pattern book. The essential illustrated guide to over 600 fabric weaves*, Herbert press, London, 2007;

Mary Schoeser, *WORLD TEXTILES. A concise history*, published Thames&Hudson Ltd., London, 2003;

Anne Dixon, *Handweavers`s pattern book. The essential illustrated guide to over 600 fabric weaves*, Herbert press, London, 2007;

Elena Găvan, *Silvia Tecoașă. Un Tezaur uman viu, o lecție de țesut*, editura „ASTRA Museum”, Sibiu, 2016;

Mirela Lebu, *Organizarea interiorului tradițional. Realitate etnografică sau provocare pentru vizitatorul modern – dileme la început de secol XXI*, in: *Revista Muzeelor*, anul XL, nr. 3, București, 2005, pp. 22-25;

Ioana Pascu, *De la fibră la covor*, editura Fundației Culturale Române, București, 1998;

Mariana Cacoveanu, *Țesături tradiționale din Transilvania*, editura CLUSIUM, Cluj-Napoca, 2004;

Marina Marinescu, *Arta populară românească. Țesături decorative*, editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975;

Nicolae Dunăre, *Textilele populare românești din munții Bihorului*, Editura de stat pentru literatură și artă, Sibiu, 1959.

<https://archive.org/details/studiesinprimiti00roth/page/73/mode/1up?view=theater>

https://www.academia.edu/38114343/Students_Handbook_Practical_Manual_Class_XII_Fabric_Study_Study_Study_CENTRAL_BOARD_OF_SECONDARY_EDUCATION

https://ctr.hum.ku.dk/conferences/2014/e-book_traditional_textile_crafts.pdf

https://www.academia.edu/18504259/Global_Textile_Encounters

<https://weavers.org.uk/about/history/1300-2/>

http://www.textile-dates.uni-bonn.de/textile_list_start.php?textile_id=265

<http://www.weavinglibrary.org/>

<https://www.kilim.com/kilim-wiki/weaving-techniques>

<https://www.thebeginningartist.com/weaving-patterns-and-techniques/>